

AKTUALITĀTES

Jaunumi bezakcīzes degvielas piešķiršanai lauksaimniekiem

ZM informē, ka ir apstiprināti ZM priekšlikumi bezakcīzes dīzeļdegvielas piešķiršanai periodam no 2012. gada 1. jūlija līdz 2013. gada 30. jūnijam. Nolemts bezakcīzes dīzeļdegvielas piešķiršanai saglabāt pašreizējo ieņēmumu sliekšni uz vienu lauksaimniecībā izmantojamās zemes hektāru. Tiks saglabāti pašreiz spēkā esošie atvieglojumi arī 2012./2013. saimnieciskajam gadam.

Sākot ar 2012. gadu, ledzīvotāju ienākuma nodokļa gada ienākumu deklarācijas VID ir jāiesniedz no 1. marta līdz 1. jūnijam. Lai lauksaimnieks varētu saņemt bezakcīzes

dīzeļdegvielu jau no 2012. gada 30. jūnija, piesakoties LAD bezakcīzes dīzeļdegvielas saņemšanai, lauksaimniekam būs jāiesniedz VID iesniegtā ledzīvotāju ienākuma nodokļa gada ienākumu deklarācija par 2011. gadu. Ja deklarācija netiks iesniegta LAD, dīzeļdegviela tiks piešķirta ne ātrāk kā no 2012. gada 1. septembra.

Grozījumi MK noteikumos stāsies spēkā pēc to publicēšanas laikrakstā „Latvijas Vēstnesis”.

Lauku atbalsta dienests uzsāk bioloģiskās lauksaimniecības gala maksājumus

Lauku atbalsta dienests (LAD) informē, ka ar š.g. 28. februāri tiek veikti gala maksājumi lauksaimniekiem, kuri ir izpildījuši atbalsta saņemšanas nosacījumus agrovides apakšpasākumā „Bioloģiskās lauksaimniecības attīstība” (BLA) un „Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālājos” (BDUZ).

Izvērtējot pieejamos finanšu resursus, kas paredzēti vides un lauku ainavas uzlabošanai un kuri novirzīti agrovides apakšpasākumu realizēšanai, 2011. gada BLA un BDUZ atbalsta likmēm netiek piemērots samazinājuma koeficients.

2011. gada BLA atbalsta likmes laukaugiem ir

75,54 Ls/ha, nektāraugiem, pastāvīgajām pļavām un ganībām – **96,53 Ls/ha**, kartupeļiem – **222,44 Ls/ha**, dārzeniem, garšaugiem un piemājas dārziem **249,72 Ls/ha**, augļu kokiem un ogulājiem – **293,09 Ls/ha**. BDUZ 2011. gada likme ir **86,03 Ls/ha**. Sīkāka informācija par valsts un Eiropas Savienības atbalsta likmēm pieejama LAD mājaslapā www.lad.gov.lv sadaļā *ES atbalsts/Tiešie maksājumi/Atbalsta likmes*. **LL**

Sagatavots LLKC Lauku attīstības nodaļā pēc ZM un LAD informācijas

Ganāmpulks, kas tiek izmantots saimnieciskās darbības veikšanā, nav jānorāda mantiskā stāvokļa deklarācijā

Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID) informē, ka mantiskā stāvokļa deklarācijā nav jānorāda īpašumā esošs govju, jaunlopu vai savvaļas dzīvnieku ganāmpulks, kas ir nošķirts saimnieciskās darbības veikšanai un tiek izmantots saimnieciskajā darbībā.

VID informē, ka mantiskā stāvokļa deklarācijā, proti, deklarācijas 8.punktā „Īpašums (lieta vai lietu kopība), kas nav minēts deklarācijas citos punktos”, ja to vērtība pēc personas ieskatiem pārsniedz 10 000 latu, personām, kuras ir saimnieciskās darbības veicēji (zemnieku saimniecību īpašnieki, individuālie komersanti) vai SIA īpašnieki, kuri nodarbojas ar govju un jaunlopu ganāmpulku vai savvaļas dzīvnieku audzēšanu, mantiskā stāvokļa deklarācijā nav jānorāda informācija par ganāmpulkiem, kas ir nošķirti saimnieciskās darbības veikšanai un tiek izmantoti saimnieciskajā darbībā.

VID informē, ka mantiskā stāvokļa deklarācijas 8.punktā „Īpašums (lieta vai lietu kopība), kas nav minēts deklarācijas citos punktos” ir jānorāda tāds īpašums, kuru veido:

- **viena lieta**, kuras vērtība pārsniedz 10 000 latus vai to ekvivalentu ārvalstu valūtā atbilstoši Latvijas Bankas noteiktajam valūtas kursam,

ŠAJĀ NUMURĀ:

VALSTS SUBSĪDIJAS

☑ Atbalsts lauksaimniecībai4. lpp.

GRĀMATVEDĪBA UN NODOKĻI

☑ Latvijas Lauku saimniecību uzskaites datu tīkls (SUDAT)2. lpp.

☑ Gada pārskata sastādīšanas pamatprasības 16. lpp.

☑ UIN aprēķināšanas kārtība 17. lpp.

TEHNISKO PAKALPOJUMU CENAS

☑ Tehnisko pakalpojumu cenas 2011. gadā 18. lpp

LAUKU ATTĪSTĪBA

☑ Par gudru saimniekošanu Latvijas laukos20. lpp

LOPKOPIĀ

☑ Zālāja nozīme liellopu ēdināšanā21. lpp

SIA LLKC INFORMĒ

☑ Kalendārs ar svarīgākajiem datumiem 3. lpp. aprīlī

☑ Bezmaksas semināri visā Latvijā..... 23. lpp.

☑ Semināri dzīvnieku pārvadātājiem 24. lpp.

☑ LLKA uzsākusi ziedojumu vākšanu lobēšanas kampaņai.....24. lpp.

- **vai lietu kopums**, kas tiesiskā ziņā var tikt atzīts par vienību jeb vienu pašu lietu, kuru kopējā vērtība pārsniedz 10 000 latus vai to ekvivalentu ārvalstu valūtā atbilstoši Latvijas Bankas noteiktajam valūtas kursam. Piemēram, gleznu kolekcija, antikvāras lietas, šķirnes dzīvnieki.

VID atgādina, ka mantiskā stāvokļa deklarācijas var iesniegt līdz 2012.gada 1.jūnijam. Informācija par fizisko personu mantiskā stāvokļa deklarēšanu pieejama VID mājaslapā, kurā pieejami arī biežāk uzdotie jautājumi un atbildes.

ledzīvotāji informāciju par mantiskā stāvokļa deklarēšanu, tai skaitā par iepriekš nedeklarētu ienākumu deklarēšanu, var saņemt:

- zvanot uz VID informatīvo tālruni 1898,
- uzdodot jautājumus, izmantojot VID mājaslapā esošo jautājumu uzdošanas formu,
- klātienē ikvienā VID klientu apkalpošanas centrā.

VID Sabiedrisko attiecību daļa
(tel.: 67028691, 67028695, 26558389)

GRĀMATVEDĪBA UN NODOKĻI

Latvijas Lauku saimniecību uzskaites datu tīkls (SUDAT)

Cienījamais lauksaimniek!

Varbūt Jūs esat savā pastkastītē atradis vēstuli, kuru atverot, pirmoreiz ieraudzījāt burtu salikumu SUDAT? Droši vien Jums radās jautājums – kas tas tāds ir vai ko no manis šoreiz vēlas Zemkopības ministrija?

Ja šādu vēstuli esat saņēmis, tad ziniet, ka Jūsu saimniecība ir iekļuvusi to 242 saimniecību izlases kopā, kuras tiek aicinātas pievienoties Latvijas Lauku saimniecību uzskaites datu tīklam (saisināti – SUDAT). Pašlaik SUDAT piedalās ap 940 saimniecību, bet katru gadu Latvijai ir jānodrošina 1000 saimniecību līdzdalība. Tādēļ arī tiek aicinātas pievienoties jaunas saimniecības.

Par to, kas ir SUDAT un ko var iegūt, tajā piedaloties, īsumā ir aprakstīts Jums nosūtītajā vēstulē. Ja neesat šādu vēstuli saņēmis, bet vēlaties piedalīties SUDAT, varat interesēties Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrā (LLKC) (tāl. 63050226 vai 63050220 vai e-pasts sudat@llkc.lv). Jūsu vēlme piedalīties SUDAT tiks izskatīta, veidojot saimniecību izlasi turpmākos gados.

Ja esat šādu vēstuli saņēmis, vajadzētu aizpildīt tai pievienoto anketu un nosūtīt pēc norādītās adreses; anketu var aizpildīt arī elektroniski <http://sudat.lv> – „**Aizpildīt pieteikumu**”. Lai sniegtu sīkāku izskaidrojumu un informētu par tālākajām darbībām, ar saimniecībām sazinās LLKC speciālists.

SUDAT informācija ir **konfidenciāla** – to publicē tikai kopsavilkuma veidā un tā netiek izpausta trešajām personām, kā arī netiek izmantota nodokļu iekasēšanai.

Lai dati būtu objektīvi un patiesi atspoguļotu situāciju lauksaimniecībā, visi SUDAT dalībnieki ir aicināti SUDAT atspoguļot **reālos** datus.

Lai SUDAT nepieciešamos datus saimniecība varētu nodrošināt, ir jābūt atbilstoši grāmatvedības uzskaitē. Tā kā šādas uzskaites nodrošināšana prasa papildu laika un darba ieguldījumu, par dalību **SUDAT saimniecības saņem samaksu**. Finansējums ir atkarīgs no ES un valsts piešķirtā finansējuma apjoma, kā arī saimniecības ieguldītā darba apjoma.

Informācija esošajiem SUDAT dalībniekiem

Tā kā SUDAT 2011. gada datu savākšana, apkopošana un analīze ir apjomīgs darbs, kas prasa arī daudz laika, tad pie datu apkopojuma ir iespējams nonākt tikai 2012. gada beigās. Tāpēc, lai pēc iespējas ātrāk nodrošinātu SUDAT datu apkopojumu un publicēšanu, SUDAT

datu apkopotāji lūdz ievērot veidlapā minētos termiņus, kas ir šādi:

- 15. marts – tiem, kas gatavo gada ienākuma deklarāciju (IIN),
- 1. maijs – tiem, kas gatavo gada pārskatu (UIN).

Sevišķi liels lūgums tiem, kas gatavo IIN deklarāciju! Tā kā šogad deklarācijas iesniegšanas termiņš VID ir no 01. marta līdz 01. jūnijam, lūgums SUDAT nepieciešamos datus tomēr sagatavot līdz **15. martam**, lai mēs visi savlaicīgi tiktu pie datu apkopojuma.

Būtiskākās izmaiņas veidlapā šogad ir saistītas ar degvielas iegādes uzrādīšanu. 2011. gads ir pirmais gads, kad SUDAT izdevumi (7. tabulā) par degvielu jāuzrāda, tos samazinot par piešķirto akcīzes kompensāciju. Līdz ar to arī pati piešķirtā akcīzes kompensācija vairs nav jāuzrāda SUDAT ieņēmumos (tātad nav jāuzrāda ne 6., ne 8. tabulā).

Būtiskākās priekšrocības tiem saimnieciskās darbības veicējiem, kuri piedalās SUDAT:

- SUDAT dalībnieks iesaistās Latvijas lauksaimniecībai ļoti svarīgā pasākumā, ar saviem datiem (kopā ar citām saimniecībām) veido **vienīgo** instrumentu, kuru Eiropas Komisija un arī Latvija izmanto, vērtējot lauksaimniecības politikas rezultātus un prognozējot turpmāko lauksaimniecības politiku;
- par iesniegtajiem datiem tiek samaksāts;
- iespējas
 - iegūt analīzi par savu saimniecību salīdzinājumā ar līdzīgas specializācijas un lieluma saimniecībām;
 - iepazīties ar internetā pieejamo informāciju par to, kādi pētījumi un analīze ir veikta pēc SUDAT datiem;
 - izmantot LLKC konsultanta palīdzību, lai varētu iesaistīties SUDAT;
 - uzlabot savu grāmatvedības uzskaiti, lietojot praksē datu apkopšanas procesā no konsultanta iegūtās atziņas.

Plašāks raksts par SUDAT ir atrodams 2011. gada 8. marta „Lauku Lapas” 72. numurā. **LL**

Sagatavoja LLKC Grāmatvedības un finanšu nodaļas vecākā speciāliste **Anda Skadiņa**

SVARĪGĀKIE DATUMI, KURUS LAUKU UZŅĒMĒJS NEDRĪKST AIZMIRST 2012. GADA APRĪLĪ

	Termiņš	Marts					Aprīlis					Maijs		
		1	5	8	15	20	30	1	5	15	20	25	30	1
Kreditu fonds	Kreditu fonds													
	Meža ekonomiskās vērtības uzlabošana *													
Lauku attīstības programmas pasākumi	Meža ugunsdrošības profilaktisko pasākumu ieviešana *													
	Par pāraudzībā esošām slaucamām govīm **													
Piena lopkopība	Iesniegums par pāraudzībā esošu gaļas šķirņu valsts ciltsgāmāta ierakstītu tiršķirnes zīdītājovi **													
	Par šķirnes saimniecībā pāraudzībā esošu gaļas šķirņu valsts ciltsgāmāta ierakstītu tiršķirnes zīdītājovi **													
Lielopu gaļas ražošana	Par zīdītājovju pāraudzības ganāmpulkā esošu gaļas šķirņu tiršķirnes zīdītājovi un teli, kas vecāka par 18 mēnešiem **													
	Par zīdītājovju pāraudzības ganāmpulkā esošu vismaz otras pakāpes krustojuma gaļas šķirņu zīdītājovi un teli, kas vecāka par 18 mēnešiem **													
Cūkkopība	Iesniegums par pāraudzībā esošu, sertificētu tiršķirnes vaislas bulļi **													
	Iesniegums par jauncūku (cūku, kullī), kurai ir veikts produktivitātes tests *													
Zirgkopība	Iesniegums par vecvecāku un vecvecāku sivēnmāti, kura atražo vaislas jauncūkas **													
	Atbalsts par vaislas jauncūkas un jaunkuļļa produktivitātes kontroli pāraudzības ganāmpulkā **													
Aitkopība	Par tiršķirnes vaislas ķēvi pāraudzības ganāmpulkā **													
	Par tāda augstvērtīga sertificēta šķirnes vaislas ērzeļa novērtēšanu pēc pēcnācējiem **													
Investīciju veicināšana lauksaimniecībā	Par vaislas ērzeļa ģenētiskās kvalitātes noteikšanu un sertificēšanu **													
	Par jaunzirgu sagatavošanu darbību pārbaudei un darbību noteikšanu **													
Tirgus veicināšana	Par kumelja sagatavošanu vērtēšanai un ģenētiskās kvalitātes novērtē **													
	Par šķirnes saimniecībā esošu vaislas aitu māti **													
Tirgus veicināšana	Par pāraudzības ganāmpulkā esošu vaislas aitu māti **													
	Atbalsts kredītprocentu daļējai dzēšanai lauksaimniecības produkcijas ražotājiem													
Tirgus veicināšana	Atbalsts kredītprocentu daļējai dzēšanai piena pārstrādes komersantiem													
	Atbalsts bioloģiskās lauksaimniecības shēmām ****													
Tirgus veicināšana	Atbalsts nacionālās pārtikas kvalitātes shēmām ****													
	Atbalsts aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu, cilmes vietas nosaukumu vai garantētu tradicionālo īpatnību shēmām ****													
Riska samazināšana	Atbalsts apdrošināšanas polišu iegādes izdevumu segšanai													

* Par projektu pieņemšanas noslēgumu tiks ziņots laikrakstā "Latvijas Vēstnesis"

** Lai saņemtu atbalstu, tāmes par plānotajiem pasākumiem iesniedz šķirnes dzīvnieku audzētāju organizācijas, lai vēlāk slēgtu līgumus ar lauksaimniekiem

*** Ziņas par darba ņēmējiem, kuri uzskā darbu, iesniedz ne vēlāk kā vienu dienu, pirms persona uzskā darbu. Ziņas par darba ņēmējiem, kuriem mainījies vai zaudēts darba ņēmēja statuss, iesniedz triju darbdienu laikā pēc statusa maiņas vai zaudēšanas.

**** Lai saņemtu atbalstu par laikposmu no 2010. gada 1. septembra līdz 2011. gada 1. septembrim

***** Termiņš, kura laikā var iesniegt pieteikumu, iesniegumu vai atskaiti.

Iesniegumu un atskaišu apkopšanas datums vai iesniegšanas beigu datums.

SVARĪGĀKIE DATUMI, KURUS LAUKU UZŅĒMĒJS NEDRĪKST AIZMIRST 2012. GADA APRĪLĪ

Grāmatvedība un nodokļi	Termiņš	Marts							Aprīlis							Maijs
		1	5	8	15	20	30	1	5	15	20	25	30	1		
Pievienotās vērtības nodoklis (PVN)	PVN mēneša deklarācija un maksāšanas termiņš															
Pievienotās vērtības nodoklis (PVN)	Gada deklarācija (ja saskaņā ar likuma "Par PVN" prasībām gada deklarācija ir jāiesniedz)															
Mikrouzņēmumu nodoklis	Mikrouzņēmumu nodokļa pārskats															
Darījumu kvītis	Atskaite par darījumu kvišu izlietojumu															
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	Atskaites iesniegšanas termiņš un nodokļa maksāšanas termiņš - PAŠNODARBINĀTAJIEM															
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	Termiņš, no kura sāk iesniegt gada ienākumu deklarācija par 2011. gadu															
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	Deklarācija par ienākumu no kapitāla (par mēnesi) - ja ienākums no kapitāla pieauguma iepriekšējā mēnesī pārsniedzis 500 latu															
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	Deklarācija par ienākumu no kapitāla (par ceturksni) - ja ienākums no kapitāla pieauguma mēnesī no 100.01 - 500 latiem															
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	Ziņas par darba ņēmējiem - par darbītajiem, kuriem iepriekšējā mēnesī piešķirts vai beidzies atvairinājums bez darba algas saglabāšanas***															
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	Uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācija par 2011. gadu un uzņēmumu ienākuma nodokļa avansa maksājumu aprēķins 2012. gadam															
Gada pārskats	Gada pārskats par 2011. gadu (ja pārskata gads sakrīt ar kalendāro gadu)															

* Par projektu pieņemšanas nolikumu tiks ziņots laikrakstā "Latvijas Vēstnesis"

** Lai saņemtu atbalstu, tāmes par plānotajiem pasākumiem iesniedz šķirnes dzīvnieku audzētāju organizācijās, lai vēlāk slēgtu līgumus ar lauksaimniekiem

*** Ziņas par darba ņēmējiem, kuri uzsāk darbu, iesniedz ne vēlāk kā vienu dienu, pirms persona uzsāk darbu. Ziņas par darba ņēmējiem, kuriem mainījies vai zaudēts darba ņēmēja statuss, iesniedz triju darbdienu laikā pēc statusa maiņas vai zaudēšanas.

**** Lai saņemtu atbalstu par laikposmu no 2010. gada 1. septembra līdz 2011. gada 1. septembrim

Termiņš, kura laikā var iesniegt pieteikumu, iesniegumu vai atskaiti.

Iesniegumu un atskaišu apkopošanas datums vai iesniegšanas beigu datums.

VALSTS SUBSĪDIJAS

MINISTRU KABINETA NOTEIKUMI NR. 112 "NOTEIKUMI PAR VALSTS ATBALSTU LAUKSAIMNIECĪBAI UN TĀ PIEŠĪRŠANAS KĀRTĪBU"

Konspēks

2012. gada 7. martā laikrakstā „Latvijas Vēstnesis” tika publicēti MK noteikumi Nr. 112 „Noteikumi par valsts atbalstu lauksaimniecībai un tā piešķiršanas kārtību”. Saskaņā ar šiem noteikumiem 2012. gadā valsts atbalsts lauksaimniecībai tiek piešķirts Ls 6 184 729 apmērā. Uz subsīdijām var pretendēt fiziskas vai juridiskas personas, kas atbilst noteikumos izvirzītajām prasībām.

Tabulās ir sniegta informācija par galvenajiem katrā subsīdiju nolikuma pielikumā izvirzītajiem nosacījumiem – kas var saņemt atbalstu, par ko un kādā apmērā tas tiks izmaksāts, kāds ir iesnieguma termiņš. Pilnīgu informāciju par pārējiem subsīdiju pielikumos minētajiem nosacījumiem (iesniedzamajiem dokumentiem, atbalsta saņemšanas kritērijiem, subsīdiju piešķiršanas un izmaksāšanas kārtību un citiem jautājumiem) var saņemt, iepazīstoties ar subsīdiju nolikuma pilnu tekstu, kā arī Lauku atbalsta dienesta reģionālajās pārvaldēs un LAD mājaslapā www.lad.gov.lv.

Jāņem vērā, ka tāpat kā iepriekš ciltstdarba maksājumiem varēs pieteikties caur šķirnes dzīvnieku audzētāju organizācijām. Šo organizāciju sarakstu var atrast LDC mājaslapā www ldc.gov.lv sadaļā *Ciltstdarba organizācijas*. Subsīdiju iesniegumu iesniegs organizācija, kura slēgs līgumu ar lauksaimnieku.

Šie noteikumi stājas spēkā 2012. gada 8. martā.

Lietotie saīsinājumi:

LAD – Lauku atbalsta dienests	LDC – Lauksaimniecības datu centrs
ZM – Zemkopības ministrija	VAAD – Valsts augu aizsardzības dienests
LIZ – lauksaimniecībā izmantojamā zeme	PVD – Pārtikas un veterinārais dienests
ES – Eiropas Savienība	PVN – pievienotās vērtības nodoklis
LR – Latvijas Republika	

ATBALSTS LOPKOPIBAS ATTĪSTĪBAI

Pasākums	Kam?	Par ko, cik un kad?
PIENSAIMNIECĪBA		
Dzīvnieku ģenētiskās kvalitātes un produktivitātes noteikšana	Šķirnes dzīvnieku audzētāju organizācijām	Par katru pārraudzības ganāmpulkā esošu pārbaudāmā bulļa meitu (pirmieņi) pēc pirmās laktācijas (240–305 dienas) slēgšanas, ja ganāmpulkā veic plānotu jaunbulļu pārbaudi, ja pēc organizācijas pieprasījuma ir veikta imunoģenētiskā pārbaude vai DNS analīze, ko aplicina atzinums no laboratorijas, kā arī, ja pirmieņi ir lineāri novērtēti un dati ir reģistrēti valsts aģentūras LDC datubāzē – vienreizējs maksājums Ls 80, t. sk. administratīvās izmaksas Ls 0,90 apmērā. Iesnieguma termiņš: 2012. gada 1. aprīlis
Augstvērtīgu šķirnes bulļu ģenētiskās kvalitātes noteikšana un novērtēšana pēc pēcnācēju kvalitātes	Uzņēmumiem, kuri nodarbojas ar mākslīgo apseklšanu un embriju transplantāciju	Subsīdijas piešķir, ja bulļis ir sasniedzis 12 mēnešu vecumu un ir sertificēts normatīvajos aktos par vaislinieku, to spermas, olšūnu un embriju sertifikāciju noteiktajā kārtībā, – Ls 27 mēnesi par katru bulli. Iesnieguma termiņš: 2012. gada 1. aprīlis, 1. jūlijs, 1. septembris un 2013. gada 1. februāris

ATBALSTS LOPKOPĪBAS ATTĪSTĪBAI

Pasākums	Kam?	Par ko, cik un kad?
PIENSAIMNIECĪBA		
Pārraudzības rezultātu ieguves, apstrādes un datu apmaiņas nodrošināšana	Ls 0,55 (t.sk. PVN) mēnesī par vienas pārraudzībā esošas piena šķirņu govju un kazas pārraudzības rezultātu ieguves, apstrādes un datu apmaiņas nodrošināšanu un arhivēšanu:	lesnieguma termiņš: 2012. gada 1. aprīlis
	Lauksaimniecības datu centram	
	Akreditētām piena laboratorijām	
Dzīvnieku lineārā vērtēšana	Šķirnes dzīvnieku audzētāju organizācijām	lesnieguma termiņš: katru mēnesi līdz desmitajam datumam, bet par decembri – līdz nākamā gada 10. janvārim
Dzīvnieku pāru atlase	Šķirnes dzīvnieku audzētāju organizācijām	lesnieguma termiņš: 2012. gada 10. aprīlis, 10. jūlijs, 10. septembris un 2013. gada 10. janvārim
Ciltsgrāmatas uzturēšana	Šķirnes dzīvnieku audzētāju organizācijām	lesnieguma termiņš: 2012. gada 25. aprīlis, 25. jūlijs, 25. septembris un 2013. gada 1. februāris

LIELLOPU GAĻAS RAŽOŠANA		
Ģenētiskās kvalitātes un ciltsvērtības noteikšana zīdītājgovju pārraudzības ganāmpulka	Par ģenētiskās kvalitātes un ciltsvērtības noteikšanu zīdītājgovju pārraudzības ganāmpulkā sertificētam tīršķirnes vaislas bullim (sertificēts līdz 2012. gada 1. aprīlim), kas novērtēts pēc pēcnācējiem kontrolnobarošānā – vienreizējs maksājums Ls 325, t.sk. administratīvās izmaksas Ls 0,90	lesnieguma termiņš: 2012. gada 15. aprīlis
	Par ģenētiskās kvalitātes un ciltsvērtības noteikšanu zīdītājgovju pārraudzības ganāmpulkā sertificētam tīršķirnes vaislas bullim (sertificēts līdz 2012. gada 1. aprīlim), kas novērtēts pēc pēcnācēju kvalitātes (pēcnācēju dzimšanas un atšķiršanas svārs atbilst selekcijas darba veikšanai noteiktajām prasībām) – Ls 200 (t. sk. administratīvās izmaksas Ls 0,90)	
Dzīvnieku lineārā vērtēšana	Par katru lineāri novērtētu pirmās un trešās vai ceturtās laktācijas pārraudzības ganāmpulkā esošu zīdītājgovi – vienreizējs maksājums Ls 9	lesnieguma termiņš: katru mēnesi līdz piecpadsmitajam datumam, bet par decembri – līdz nākamā gada 10. janvārim
Ciltsgrāmatas uzturēšana	Ciltsgrāmatas uzturēšanas izmaksu segšanai – Ls 6 ceturksnī, par katru ciltsgrāmatā uzņemtu dzīvnieku	
	lesnieguma termiņš: 2012. gada 25. aprīlis, 25. jūlijs, 25. septembris un 2013. gada 1. februāris	

ATBALSTS LOPKOPĪBAS ATTĪSTĪBAI

Pasākums	Kam?	Par ko, cik un kad?
CŪKKOPIĀ		
Ģenētiskās kvalitātes un produktivitātes noteikšana	Šķirnes dzīvnieku audzētāju organizācijām	Par jauncūku (cūku, kuili), kurai ir veikts produktivitātes tests šķirnes saimniecībā, nosakot speķa biežumu, liesās gaļas īpatsvaru, svaru, ātraudzību un eksterjeru, un kurai veikts ģenētiskās vērtības tests, – vienreizējs maksājums Ls 12, t.sk. administratīvās izmaksas Ls 0,90 Par vaislas jauncūkas un jaunkuiļa produktivitātes kontroli pārraudzības ganāmpulkā, ja organizācija ir noslēgusi līgumu ar ganāmpulka īpašnieku par produktivitātes rādītāju iegūšanu no 2012. gada 1. janvāra līdz 1. decembrim – vienreizējs maksājums Ls 50, t. sk. administratīvās izmaksas Ls 0,90
Produktivitātes kontrole un novērtēšana	Šķirnes dzīvnieku audzētāju organizācijām un uzņēmumiem, kuri nodarbojas ar maksīgo apseklošanu un embriju transplantāciju	Par augstvērtīga šķirnes kuīļa ikmēneša novērtēšanu saskaņā ar datu statistikas apstādes metodi BLUP pēc pēcnācēju kvalitātes ar indeksu 105 un vairāk, ja kuīlis ir sertificēts normatīvajos aktos par vaislinieku, to spermas, olšūnu un embriju sertifikāciju noteiktajā kārtībā, – Ls 45 ceturksni Iesnieguma termiņš: 2012. gada 25. aprīlis, 25. jūlijs, 25. septembris un 2013. gada 1. februāris
Krustojamo cūku produktivitātes novērtēšana	Šķirnes dzīvnieku audzētāju organizācijām	Par katru novērtētu krustojamo cūku, kura iegūta saskaņā ar Latvijā audzēto cūku selekcijas programmu un kurai noteikts speķa biežums un ķermeņa liesās gaļas saturs – vienreizējs maksājums Ls 0,67. Iesnieguma termiņš: 2012. gada 25. aprīlis, 25. jūlijs, 25. septembris un 2013. gada 1. februāris
Ciltsgrāmatas kārtošana	Šķirnes dzīvnieku audzētāju organizācijām	Par ciltsgrāmatā uzņemamu vai novērtētu dzīvnieku – Ls 0,33 Iesnieguma termiņš: 2012. gada 25. aprīlis, 25. jūlijs, 25. septembris un 2013. gada 1. februāris

ZIRGKOPIĀ

Ģenētiskās kvalitātes un darbspēju noteikšana un novērtēšana	Šķirnes dzīvnieku audzētāju organizācijām	Par tāda augstvērtīga sertificēta šķirnes vaislas ērzeļa novērtēšanu pēc pēcnācējiem, kura eksterjera vērtējums ir 49 punkti un vairāk un kuram pēdējo 5 gadu laikā ir vismaz 10 pēcnācēji, no kuriem vismaz viens ir sertificēts vai iekļauts šķirnes ciltskodolā – vienreizējs maksājums Ls 100 Par vaislas ērzeļa ģenētiskās kvalitātes noteikšanu un sertificēšanu – vienreizējs maksājums Ls 100 Par jaunzirgu sagatavošanu darbspēju pārbaudei un darbspēju noteikšanu, ja jaunzirga tēvs ir sertificēts ērzelis – vienreizējs maksājums Ls 100 Par kumela sagatavošanu vērtēšanai un ģenētiskās kvalitātes novērtēšanai, ja kumela tēvs ir sertificēts ērzelis – vienreizējs maksājums Ls 100
Vaislas ērzeļu un ķevju eksterjera vērtēšana	Šķirnes dzīvnieku audzētāju organizācijām	Par katru vaislas ērzeļa vai vaislas ķeves eksterjera novērtēšanu pārraudzības ganāmpulkā – vienreizējs maksājums Ls 10 Iesnieguma termiņš: katru mēnesi līdz piektajam datumam, bet par decembri – līdz nākamā gada 10. janvārim
Ciltsgrāmatas uzturēšana	Šķirnes dzīvnieku audzētāju organizācijām	Par katru ciltsgrāmatā uzņemamu dzīvnieku – Ls 6 ceturksni Iesnieguma termiņš: 2012. gada 25. aprīlis, 25. jūlijs, 25. septembris un 2013. gada 1. februāris
Ciltsgrāmatā uzņemtu dzīvnieku kataloga izveide un uzturēšana, zirgu ciltsgrāmatas izdošana	Organizācijai, kas ir LR zirgu valsts ciltsgrāmatas kārtotāja	Par ciltsgrāmatā uzņemamu dzīvnieku kataloga izveidi un uzturēšanu, zirgu ciltsgrāmatas izdošanu, kā arī lopotības nozarei aktuālas informācijas regulāru (ne retāk kā reizi mēnesī) atspoguļošanu publiski pieejamā veidā – Ls 15 000. Iesnieguma termiņš: 2012. gada 1. aprīlis

ATBALSTS LOPKOPĪBAS ATTĪSTĪBAI

Pasākums	Kam?	Par ko, cik un kad?	lesnieguma termiņš:
AITKOPIĒBA			
Ģenētiskās kvalitātes noteikšana un novērtēšana	Šķirnes dzīvnieku audzētāju organizācijām	Par vaislai ataudzējamās aitas un teļa (no viena līdz 1,5 gadu vecumam) ģenētiskās kvalitātes novērtēšanu (šķirnes saimniecībās, kurās ir vairāk nekā 29 aitū mātes) – vienreizējs maksājums Ls 15 Par sertificēta augstvērtīga šķirnes vaislas teļa ģenētiskās kvalitātes noteikšanu pēc pēcnācēju kvalitātes pārraudzības ganāmpulkos – vienreizējs maksājums Ls 100	2012. gada 1. jūlijs
Ciltsgrāmatas uzturēšana	Šķirnes dzīvnieku audzētāju organizācijām	Par katru ciltsgrāmatā uzņemamu dzīvnieku – Ls 6 reizi ceturksni lesnieguma termiņš: 2012. gada 25. aprīlis, 25. jūlijs, 25. septembris un 2013. gada 1. februāris	
KAZKOPĪBA			
Ģenētiskās kvalitātes un produktivitātes noteikšana	Šķirnes dzīvnieku audzētāju organizācijām	Par ģenētiskās kvalitātes un produktivitātes novērtēšanu pārraudzības ganāmpulkā esošai specializēto gaļas šķirņu tīršķirnes (vienas šķirnes asimība sasniedz vismaz 95% vai kas ir divu tīršķirnes specializēto gaļas šķirņu dzīvnieku krustojums) vaislas kazu mātei – vienreizējs maksājums Ls 50, t. sk. administratīvās izmaksas Ls 0,90 Par ģenētiskās kvalitātes un produktivitātes novērtēšanu pārraudzības ganāmpulkā esošai specializēto gaļas šķirņu vismaz pirmās pakāpes krustojuma (dzīvnieks iegūts, krustojot Latvijā audzētu piena šķirņu kazu ar specializēto gaļas šķirņu āzi, un gaļas šķirņu īpatsvars asinībā sasniedz vismaz 50%) vaislas kazu mātei – vienreizējs maksājums Ls 30, t. sk. administratīvās izmaksas Ls 0,90 Par vaislai ataudzējamās piena šķirņu kazu (no viena gada līdz 1,8 gadu vecumam) ģenētiskās kvalitātes novērtēšanu šķirnes saimniecībā – vienreizējs maksājums Ls 20, t. sk. administratīvās izmaksas Ls 0,90 Par sertificēta augstvērtīga tīršķirnes āža ģenētiskās kvalitātes novērtēšanu pēc pēcnācēju kvalitātes, ja tie ir sertificēti normatīvajos aktos par vaislinieku, to spermas, olšūnu un embriju sertifikāciju noteiktajā kārtībā – vienreizējs maksājums Ls 30, t.sk. administratīvās izmaksas Ls 0,90 Par sertificēta augstvērtīga šķirnes āža ģenētiskās kvalitātes noteikšanu pēc meitu ražības rādītājiem, ja tie ir sertificēti normatīvajos aktos par vaislinieku, to spermas, olšūnu un embriju sertifikāciju noteiktajā kārtībā – vienreizējs maksājums Ls 50, t.sk. administratīvās izmaksas Ls 0,90	2012. gada 1. augusts
Pirmās un otrās laktācijas kazu lineāra vērtēšana	Šķirnes dzīvnieku audzētāju organizācijām	Par katru lineāri novērtētu pirmās vai otrās laktācijas kazu – vienreizējs maksājums Ls 3,50	lesnieguma termiņš: 2012. gada 1. oktobris
Lineārā vērtēšanā iegūto datu analīze	Šķirnes dzīvnieku audzētāju organizācijām	Administratīvo izmaksu segšanai par pirmās un otrās laktācijas kazu lineārā vērtēšanā iegūto datu analīzi, ciltsdarba izkopšanas plāna un lecināšanas pāru atlasē programmas izstrādi pārraudzības ganāmpulkiem – Ls 2100	lesnieguma termiņš: 2012. gada 1. aprīlis
Ciltsgrāmatas uzturēšana	Šķirnes dzīvnieku audzētāju organizācijām	Par ciltsgrāmatā uzņemamu dzīvnieku – Ls 6 ceturksni lesnieguma termiņš: 2012. gada 25. aprīlis, 25. jūlijs, 25. septembris un 2013. gada 1. februāris	

ATBALSTS LOPKOPĪBAS ATTĪSTĪBAI

Pasākums	Kam?	Par ko, cik un kad?
NETRADICIONĀLĀS NOZARES		
<p>Ģenētiskās kvalitātes un produktivitātes novērtēšana</p>	<p>Audzētāju organizācijām, kuras veic dzīvnieku un bišu ciltssaimju ģenētiskās kvalitātes un produktivitātes novērtēšanu šķirnes saimniecībās atbilstoši nozares ciltssarba programmai</p>	<p>Par briežkopībā audzējamo vaislas dzīvnieku, kura vērtējums ir no 7 līdz 10 punktiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • par staltbriežu vaislas bulli – vienreizējs maksājums Ls 30, t.sk. administratīvās izmaksas Ls 0,90; • par staltbriežu vaislas govī – vienreizējs maksājums Ls 17, t.sk. administratīvās izmaksas Ls 0,90 • par staltbriežu vaislai ataudzējamu jaundzīvnieku (no viena līdz 3 gadu vecumam) – vienreizējs maksājums Ls 5,50, t.sk. administratīvās izmaksas Ls 0,90; • par dambriedi – vienreizējs maksājums Ls 12,50, t.sk. administratīvās izmaksas Ls 0,90 <p>Zvērkopībā par I un II klases audzējamā vaislas dzīvnieka novērtēšanu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • par ūdēli un šinšilu – vienreizējs maksājums Ls 0,90, t.sk. administratīvās izmaksas Ls 0,20; • par lapsu un polārlapsu – vienreizējs maksājums Ls 1,50, t.sk. administratīvās izmaksas Ls 0,50 <p>Truškopībā par ģenētiskās kvalitātes un produktivitātes novērtēšanu vaislas mātei, kurai ir vismaz viens saglabāts metiens, un vaislas tēvam, ar kuru lecinātām (vismaz četrām) mātēm atzīta grusnība un kura vērtējums ir no 93 līdz 100 punktiem – vienreizējs maksājums Ls 1,10, t.sk. administratīvās izmaksas Ls 0,30</p> <p>Strauskopībā par ģenētiskās kvalitātes un produktivitātes novērtēšanu audzējamam vaislas dzīvniekam, kura vērtējums ir no 7 līdz 15 punktiem – vienreizējs maksājums Ls 10, t.sk. administratīvās izmaksas Ls 0,90</p> <p>Bišķkopībā par novērtējamu bišu ciltssaimi, kuras vērtējuma kubitālā indeksa rādītāji ir robežās no 1,3 līdz 2,7, kā arī citi selekcijas darbam nepieciešamie rādītāji atbilst norādītajai pasūgai, – vienreizējs maksājums Ls 7, t.sk. administratīvās izmaksas Ls 0,90</p>
<p>Dzīvnieku ciltsvērtības un ģenētiskās kvalitātes noteikšana</p>	<p>Nozares šķirnes dzīvnieku audzētāju organizācijām</p>	<p>Par dzīvnieku ciltsvērtības noteikšanas un darbspēju pārbaudes starptautisku un Latvijas mēroga pasākumu organizēšanu (ne vairāk kā Ls 14 500 vienai organizācijai) un daļību starptautiskajā sīkdzīvnieku izstādē „Europaschau Leipzig – 2012” (ne vairāk kā Ls 5000 vienai organizācijai) no 2012. gada 7. līdz 9. decembrim, lai segtu izdevumus par:</p> <ul style="list-style-type: none"> • maksu par trešo pušu sniegtiem konsultāciju pakalpojumiem; • daļības maksām (sīkdzīvnieku izstādē); • ceļa izdevumiem; • telpu īri; • publikācijām un informatīviem izdales materiāliem; • apbalvošanu, paredzot ne vairāk kā Ls 175 katrai balvai. <p>Atbalsts 100 % apmērā.</p> <p>Iesnieguma termiņš: 2012. gada 1. aprīlis</p>

Pasākums		Kam?	Par ko, cik un kad?
NETRADICIONĀLĀS NOZARES			
Dzīvnieku, ganāmpulku un novietņu reģistra uzturēšana	Instīcijai, kas nodrošina valstī vienotu informācijas centrālo datubāzi par dzīvniekiem un lopkopības nozari (zemiņeks saņem valsts apmaksātu subsīdētu pakalpojumu)	Par dzīvnieku, ganāmpulku un novietņu reģistrā iekļautās informācijas uzturēšanu un atjaunošanu	Iesnieguma termiņš: līdz 2012. gada 1. aprīlim LAD noslēdz līgumu ar lopkopības informācijas centru
Piena šķirņu slaucamo govju un kazu virspārraudzības nodrošināšana		Par piena šķirņu slaucamo govju un kazu virspārraudzības nodrošināšanu – Ls 9000	
Dzīvnieku liķu savākšana, transportēšana, pārstrāde un iznīcināšana	Pretendentam, kurš nodrošina valsts un ES noteiktās prasības un kuru uzraudzību un kontroli veic PVD	Par jebkura vecuma liellopu, aitu un kazu liķu savākšanu, transportēšanu, pārstrādi un likvidēšanu – līdz Ls 140 par tonnu. Dzīvnieka liķa īpašnieks vai turētājs sedz līdz 25% no pārstrādes izmaksām par šādu dzīvnieku liķu pārstrādi un iznīcināšanu, bet ne vairāk kā Ls 10 par tonnu Par lauksaimniecības dzīvnieku liķu (izņemot jebkura vecuma liellopu, aitu un kazu liķu) savākšanu, transportēšanu, pārstrādi un iznīcināšanu – līdz Ls 50 par tonnu. Dzīvnieka liķa īpašnieks vai turētājs sedz pārējās izmaksas par šādu dzīvnieku liķu savākšanu, transportēšanu, pārstrādi un iznīcināšanu, bet ne vairāk kā Ls 100 par tonnu Par putnu liķu pārstrādi un iznīcināšanu uz vietas putnu novietnē – līdz Ls 6 par tonnu	Iesnieguma termiņš: sākotnēji (līdz 2012. gada 1. aprīlim) slēdz līgumu ar LAD un LDC. Turpmāk katru mēnesi līdz desmitajam datumam iesniedz LAD iesniegumu un pārskatu PVD
ATBALSTS AUGKOPIBAS ATTĪSTĪBAI			
Pasākums	Kam?	Par ko, cik un kad?	
Augu gēnu bankas, centrālās datu bāzes un molekulārās pasportizācijas laboratorijas darbības nodrošināšana	Zinātniskam institūtam, kas uztur augu gēnu banku un augu ģenētisko resursu centrālo datubāzi	Par augu gēnu bankas, centrālās datu bāzes un molekulārās pasportizācijas laboratorijas darbības nodrošināšanas pasākumiem. Iesnieguma termiņš: 2012. gada 1. aprīlis	
Kultūraugu genofonda saglabāšana un šķirnes identitātes pārbaude	Pretendentiem, kuriem pieņemta kultūraugu (izņemot dekoratīvos augus) genofonds un nepieciešams veikt šķirnes identitātes pārbaudi	Par augu ģenētisko resursu kolekciju saglabāšanu un to novērtēšanu, selekcijas darba paplašināšanas turpināšanu, kā arī šķirnes identifikācijas pārbaudi. Iesnieguma termiņš: 2012. gada 1. aprīlis	
Augšnes minerālā slāpekļa monitoringa īstenošana	Valsts augu aizsardzības dienestam	Par augšnes paraugu ņemšanu dažādās Latvijas vietās atšķirīgos augšņu apstākļos pavasarī un rudenī trīs dzīļumos, augšnes paraugu analīžu veikšanu, augšnes minerālā slāpekļa datu bāzes uzturēšanu un ieteikumu izstrādi slāpekļa papildmēslojuma devu precizēšanai. Iesnieguma termiņš: līdz 2012. gada 1. aprīlim VAAD noslēdz līgumu ar LAD	

ATBALSTS AUGKOPĪBAS ATTĪSTĪBAI

Pasākums	Kam?	Par ko, cik un kad?
Kvalitatīvas sēklas sagatavošana un izmantošana	Valsts augu aizsardzības dienestam	<p>Pēc VAAD maksas pakalpojumu cenrāža par šādiem 2011. gada IV ceturksnī un 2012. gadā sniegtajiem pakalpojumiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lauku apskati Sēklaudzētāju un sēklu tirgotāju reģistrā reģistrētajām personām, ja lauku apskates platība labībā ir virs 10 ha, kartupeļiem - virs 1 ha, lopbarības augiem, eļļas augiem un šķiedraugiem – virs 5 ha; • vidējā parauga ņemšanu, paraugu analīzi un sertifikāta izsniegšanu reģistrētajām labības augu, lopbarības augu, eļļas augu un šķiedraugu sēklu partijām; • etiķešu drukāšanu un izsniegšanu labībai, lopbarības augiem, eļļas augiem un šķiedraugiem, augu pasu (etiķešu) drukāšanu un izsniegšanu kartupeļiem; • kartupeļu bumbuļu laboratorisko analīzi kartupeļu gaisās un tumšās gredzenpuves noteikšanai; • sēklas kartupeļu vīrusu infekcijas noteikšanu IS, PB1, PB2, B1 sēklu kategorijām; • kartupeļu augsnes paraugu ņemšanu un analīzēm augu kaitīgo organismu noteikšanai sēklaudzēšanas platībās; • kartupeļu sertifikācijas partiju aizīmogošanu un plombām; • kartupeļu bumbuļu analīzēm. <p>Par šiem pakalpojumiem Sēklaudzētāju un sēklu tirgotāju reģistrā reģistrētām personām nepiemēro maksu</p> <p>Atbalsts sedz līdz 100% no MK noteiktajām attiecināmām izmaksām, lai veiktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • selekcijas materiāla - līniju, klonu, hibrīdu un citu selekcijas materiāla veidu (turpmāk - līnijas) – novērtēšanu, lai ieviestu integrēto lauksaimniecības kultūragu audzēšanas tehnoloģiju (ne vairāk kā Ls 22 200 vienam pretendentsam kārtējā gadā); • dubultoto haploīdu novērtēšanu (ne vairāk kā Ls 3000 vienam pretendentsam kārtējā gadā) <p>Iesnieguma termiņš: 2012. gada 1. aprīlis</p>
Selekcijas materiāla novērtēšana, lai ieviestu integrētas lauksaimniecības kultūragu audzēšanas tehnoloģijas	Pētniecības organizācijai, kas ir reģistrēts Latvijas zinātnisko institūciju reģistrā un atbilst MK noteikumu Nr. 112 nosacījumiem	

ATBALSTS TIRGUS VEICINĀŠANAI

Pasākums	Kam?	Par ko, cik un kad?
Latvijas lauksaimniecības un pārtikas sektora pārstāvniecības izstādēs	Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūtam	<p>Atbalstu piešķir Latvijas lauksaimniecības un pārtikas sektora pārstāvniecības standu organizēšanai starptautiskajās izstādēs un līdzfinansējuma piešķiršanai dalībai kopstendā laika periodā no 2012. gada 1. februāra līdz 2013. gada 31. janvārim.</p> <p>Uz līdzfinansējumu dalībai kopstendā var pretendēt Latvijā reģistrēts komersants, zemiņu saimniecība un kooperatīvā sabiedrība.</p> <p>Iesnieguma termiņš: 2012. gada 10. maijs</p>

ATBALSTS PĒTĪJUMIEM, STARPTAUTISKAI UN SAVSTARPEJAI SADARBĪBAI

Pasākums	Kam?	Par ko, cik un kad?
<p>Lauksaimniecībā izmantojamie zinātnes projekti</p>	<p>Pretendentiem (izpildītājiem), kas ir reģistrējušies Zinātnisko institūciju reģistrā. Atbalsts paredzēts, lai turpinātu pabeigto pētījumus (sākti 2007., 2008. un 2009. un 2011. gadā) un uzsāktu pētījumus par piesārņojuma līmeņa noteikšanu Latvijas izcelsmes pārtikai, kas nepieciešami nozaru attīstībai un integrētās augu aizsardzības sistēmas ieviešanai</p>	<p>Darba algām, lauku izmēģinājumu ierīkošanai, analīžu veikšanai, komandējumiem, pētījumam nepieciešamo materiālu iegādei, administratīvajām izmaksām (izdevumiem infrastruktūras uzturēšanai)</p>
<p>Lauku un lauksaimnieku biedrību un nodibinājumu savstarpējās sadarbības veicināšana un daļība starptautiskajās organizācijās</p>	<p>Lauku un lauksaimnieku biedrībām un nodibinājumiem, ja tie reģistrēti biedrību un nodibinājumu reģistrā, pārstāv savas nozares jomu valsts mēroga un iesniegtie projekti atbilst vismaz vienam no šādiem mērķiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • veicināt lauku iedzīvotāju informētību par ES sniegtajām iespējām lauku un lauksaimniecības atbalsta politikas veidošanā; • radīt labvēlīgu vidi lauksaimnieciskajai ražošanai; • iesaistīt lauku iedzīvotājus lauksaimniecības un lauku attīstības politikas veidošanā; • sagatavot priekšlikumus par pārstāvētās nozares attīstību 	<ul style="list-style-type: none"> • Atbalstu Ls 134 780 apmērā, tai skaitā daļības maksas segšanai starptautiskajās organizācijās un līdzekļus administratīvo un uzturēšanas izdevumu segšanai, piešķir lauku un lauksaimnieku biedrībai, • kas nodrošina normatīvajos aktos par lauksaimniecības un lauku attīstību noteikto sadarbību ar ZM, veidojot un īstenojot kopēju lauksaimniecības politiku; • kura ar ZM rīkojumu apstiprināta Lauksaimnieku nevalstisko organizāciju konsultatīvās padomes locekle; • nodrošina lauksaimnieku interešu pārstāvēšanu ES institūcijās; • nodrošina sadarbību ar lauku un lauksaimnieku biedrībām un nodibinājumiem, kas nav šīs biedrības biedri <p>Iesnieguma termiņš: 2012. gada 1. aprīlis</p>
	<p>Atbalstu Ls 10 000 apmērā, tai skaitā līdzekļus administratīvo un uzturēšanas izdevumu segšanai, piešķir biedrībai, kas apvieno pārstrādes nozares asociācijas un mazos un vidējos uzņēmumus (ne mazāk kā 30) pārtikas pārstrādes jomā, nodrošina Latvijas pārtikas pārstrādes nozares ilgtermiņa attīstību un nozares interešu pārstāvību Zemkopības ministrijā saskaņā ar noslēgto sadarbības līgumu un kura ir atbildīga par Latvijas Pārtikas tehnoloģijas platformu darbību Latvijā</p>	
	<p>Atbalstu Ls 14 000 apmērā piešķir biedrībām, kuras ir ar ZM rīkojumu apstiprinātas Lauksaimnieku nevalstisko organizāciju konsultatīvās padomes locekles un piedalās lauksaimniecības un lauku attīstības politikas veidošanā un īstenošanā. Atbalsta apmērs nepārsniedz Ls 7000 vienai biedrībai</p>	
	<p>Atbalstu Ls 3000 apmērā piešķir institūcijai, kura nodrošina zinātnisko pētījumu datubāzes uzturēšanu</p>	

ATBALSTS PĒTĪJUMIEM, STARPTAUTISKAI UN SAVSTARPĒJAI SADARBĪBAI

Pasākums	Kam?	Par ko, cik un kad?
Tehniskais atbalsts lauksaimniecības nozarē	Lēmumu par līdzekļu piešķiršanu pieņem ZM izveidota komisija, izvērtējot pretendentu iesniegumus, kas saistīti ar lauksaimniecības un lauku attīstības veicināšanu, prioritāri paredzot atbalstu: <ul style="list-style-type: none"> • lauksaimniecības attīstības veicināšanas un sadarbības pasākumiem; • neparedzētiem gadījumiem, kas saistīti ar ES prasību un atbalsta ieviešanu. LAD izmaksā atbalstu, pamatojoties uz komisijas pieņemto lēmumu	

ATBALSTS LAUKSAIMNIECĪBAS NOZARU RISKU SAMAZINĀŠANAI

Pasākums	Kam?	Par ko, cik un kad?
Apdrošināšanas polišu iegādes izdevumu segšana	Primārās lauksaimniecības produkcijas ražotājiem (apdrošināšanas ņēmējiem)	Par apdrošināšanas polises iegādes faktiskajiem izdevumiem 2011. gadā – 50 % apmērā, bet ne vairāk kā <ul style="list-style-type: none"> • Ls 25 par vienu vienību (ha vai liellopu vienību); • Ls 50 par 1 ha kartupeļu un dārzeņu; • Ls 150 par 1 ha augļu koku un ogulāju Iesnieguma termiņš: 2012. gada 30. decembris
Dalība lauksaimniecības risku fondā	Lauksaimniecības risku fonda dalībniekiem saskaņā ar normatīvajos aktos par lauksaimniecības risku fondu noteikto kārtību LAD atmaksā ne vairāk kā 80% no fondā faktiski iemaksātajiem naudas līdzekļiem. Lai saņemtu šo atbalstu, pretendents nav papildus jāvērsas LAD, jo pieteikšanās šī atbalsta saņemšanai notiek vienlaikus ar pieteikšanos dalībai lauksaimniecības risku fondā	

ATBALSTS DALĪBAI PĀRTIKAS KVALITĀTES SHĒMĀS

Par ko, cik un kad?

Pasākums	Kam?	Iesnieguma termiņš:
<p>Atbalsts dalībai bioloģiskās lauksaimniecības shēmā</p>	<p>Atbalstu piešķir par piedalīšanos bioloģiskās lauksaimniecības shēmā, nacionālajā pārtikas kvalitātes shēmā vai aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu, cilmes vietas nosaukumu vai garantētu tradicionālo īpatnību shēmās saskaņā ar normatīvajiem aktiem par pārtikas kvalitātes shēmām, to ieviešanas, darbības, uzraudzības un kontroles kārtību.</p> <p>Atbalstu par dalību bioloģiskās lauksaimniecības shēmā vai nacionālajā pārtikas kvalitātes shēmā laikposmā no 2010. gada 1. septembra līdz 2011. gada 1. septembrim piešķir 1.1., 1.2., 2.1., 2.2. un 3.3. punktā minētajiem pretendentiem. Atbalstu par dalību vienā pārtikas kvalitātes shēmā laikposmā no 2011. gada 1. septembra līdz 2012. gada 1. septembrim piešķir visos punktos minētajiem pretendentiem.</p>	<p>Lai saņemtu atbalstu par laikposmu no 2010. gada 1. septembra līdz 2011. gada 1. septembrim, 1.1., 1.2., 2.1., 2.2. un 3.3. punktā minētajam atbalsta pretendentam – no 2012. gada 1. aprīļa līdz 30. aprīlim.</p> <p>Lai saņemtu atbalstu par laikposmu no 2011. gada 1. septembra līdz 2012. gada 1. septembrim – no 2012. gada 1. novembra līdz 2012. gada 1. decembrim</p>
<p>Atbalsts dalībai nacionālajā pārtikas kvalitātes shēmā</p>	<p>Atbalstu piešķir par piedalīšanos bioloģiskās lauksaimniecības shēmā, nacionālajā pārtikas kvalitātes shēmā laikposmā no 2010. gada 1. septembra līdz 2011. gada 1. septembrim piešķir 1.1., 1.2., 2.1., 2.2. un 3.3. punktā minētajiem pretendentiem. Atbalstu par dalību vienā pārtikas kvalitātes shēmā laikposmā no 2011. gada 1. septembra līdz 2012. gada 1. septembrim piešķir visos punktos minētajiem pretendentiem.</p>	<p>1.1. Ls 300 apmērā – bioloģiskās lauksaimniecības primāro produktu, t. sk. bišķopības produktu, ražotājam, kurš mazumtirdzniecībā vai gala patērētājam realizē fasētus un marķētus bioloģiskos produktus vai piegādā tos bioloģiskās lauksaimniecības pirmatrades, apstrādes vai pārstrādes uzņēmumam un kura ieņēmumi gada laikā par pārdomto produkciju, istenojot bioloģiskās lauksaimniecības shēmu, pārsniedz atbalsta summu;</p> <p>1.2. Ls 800 apmērā – bioloģiskās lauksaimniecības produktu ražotājam, kurš PVD reģistrējis un normatīvajos aktos par bioloģisko lauksaimniecību vai pārtikas kvalitātes shēmām, to ieviešanas, darbības, uzraudzības un kontroles kārtību minētajā kontroles institūcijā sertificējis ražošanu mājās apstākļos, vai primāro bišķopības produktu ražotājam ar vismaz 150 bišu saimēm, ja šo ražotāju ieņēmumi gada laikā par pārdomto produkciju, istenojot bioloģiskās lauksaimniecības shēmu, pārsniedz atbalsta summu;</p> <p>1.3. Ls 1500 apmērā – PVD reģistrētam uzņēmumam, kurš veic bioloģisko produktu (izņemot bišķopības produktus) pirmapstrādi, apstrādi vai pārstrādi un kontroles institūcijā ir sertificējis bioloģiskās lauksaimniecības produktu pārstrādi (izņemot bioloģiskās lauksaimniecības produktu ražotāju mājās apstākļos)</p> <p>1.4. Ls 2100 apmērā – PVD atzītam uzņēmumam, kurš veic bioloģisko produktu pirmapstrādi, apstrādi vai pārstrādi un kontroles institūcijā ir sertificējis bioloģiskās lauksaimniecības produktu pārstrādi</p> <p>2.1. Ls 200 apmērā – izejvielu ražotājam, kura ieņēmumi gada laikā par pārdomto produkciju, istenojot nacionālo pārtikas kvalitātes shēmu, pārsniedz atbalsta summu un kurš produktus piegādā pirmatrades, apstrādes vai pārstrādes uzņēmumam;</p> <p>2.2. Ls 300 apmērā – primāro produktu, tostarp bišķopības produktu, ražotājam, kas mazumtirdzniecībā vai gala patērētājam realizē fasētus un marķētus produktus;</p> <p>2.3. Ls 800 apmērā – primāro produktu ražotājam, kas PVD reģistrējis ražošanu mājās apstākļos, vai primāro bišķopības produktu ražotājam ar vismaz 150 bišu saimēm;</p> <p>2.4. Ls 1500 apmērā – PVD reģistrētam pārtikas aprites uzņēmumam (izņemot bišķopības), kurš veic produktu pirmapstrādi, apstrādi vai pārstrādi</p> <p>2.5. Ls 2100 apmērā – PVD atzītam pārtikas aprites uzņēmumam, kurš veic produktu pirmapstrādi, apstrādi vai pārstrādi</p> <p>3.1. Ls 300 apmērā – primāro produktu ražotājam, kas iesaistīts aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu, cilmes vietas nosaukumu shēmā un piegādā produktus pirmatrades, apstrādes vai pārstrādes uzņēmumam;</p> <p>3.2. Ls 800 apmērā – produkta ražotājam, kurš PVD reģistrējis ražošanu mājās apstākļos produktam, kas iekļauts ES aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu un aizsargātu cilmes vietas nosaukumu vai garantētu tradicionālo īpatnību reģistrā saskaņā ar normatīvajiem aktiem par aizsargātām ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm;</p> <p>3.3. Ls 1500 apmērā – PVD reģistrētam vai atzītam uzņēmumam, kurš veic pirmapstrādi, apstrādi vai pārstrādi produktam, kas iekļauts ES aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu un aizsargātu cilmes vietas nosaukumu vai garantētu tradicionālo īpatnību reģistrā saskaņā ar normatīvajiem aktiem par aizsargātām ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm.</p>
<p>Atbalsts dalībai aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu, cilmes vietas nosaukumu vai garantētu tradicionālo īpatnību shēmā</p>	<p>Atbalstu piešķir par piedalīšanos bioloģiskās lauksaimniecības shēmā, nacionālajā pārtikas kvalitātes shēmā laikposmā no 2010. gada 1. septembra līdz 2011. gada 1. septembrim piešķir visos punktos minētajiem pretendentiem.</p>	<p>Lai saņemtu atbalstu par laikposmu no 2011. gada 1. septembra līdz 2012. gada 1. septembrim – no 2012. gada 1. novembra līdz 2012. gada 1. decembrim</p>

ATBALSTS INVESTĪCIJU VEICINĀŠANAI LAUKSAIMNIECĪBĀ

Par ko, cik un kad?

Par ilgtermiņa kredītu vai finanšu līzingu investīcijām jaunu un rekonstruējamo lauksaimnieciskās ražošanas būvju būvniecībai un to darbības nodrošināšanai nepieciešamo iekārtu un tehnoloģiskā aprīkojuma (arī programmatūras) iegādei un LIZ iegādei, kura tiek izmantota lauksaimniecības produkcijas ražošanai. Atbalsts netiek piešķirts par:

- traktortehnikas, piekabju un lauksaimniecībā izmantojamo tehnoloģisko agregātu iegādi;
 - atsevišķu iekārtu un tehnoloģiskā aprīkojuma iegādi, ja tā nav saistīta ar lauksaimnieciskās ražošanas būvju būvniecības vai rekonstrukcijas projektu;
 - aizdevumiem, ko izsniegusi valsts AS „Latvijas Hipotēku un zemes banka” saistībā ar Lauksaimniecības ilgtermiņa investīciju kreditēšanas programmu;
 - aizdevumiem, ko izsniegusi valsts AS „Latvijas Hipotēku un zemes banka” saistībā ar LIZ iegādes kreditēšanas programmu
 - aizdevumiem, ko izsnieguši tādi aizdevēji, kuriem nav Finanšu un kapitāla tirgus komisijas vai Patērētāju tiesību aizsardzības centra izsniegtas atļaujas (licences) kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai;
 - aizdevumu darījumiem, kas veikti līdz 2002. gada 1. janvārim, LIZ iegādei;
 - aizdevumiem, kas ņemti sertifikātu iegādei LIZ izpirkšanai;
 - tādiem īstermiņa aizdevumiem (ne ilgāk par 12 mēnešiem), kuru darbības termiņš katru gadu tiek pagarināts.
- Atbalsts sedz daļu no faktiski samaksātās ilgtermiņa vai finanšu līzingu procentu gada summas. Tā apmērs nepārsniedz 3% gada kredītlikmi vai faktisko likmi, ja kredītprocentu likme ir mazāka par 3%. Maksimālā atbalsta summa vienam atbalsta saņēmējam nepārsniedz Ls 40 000.
- Ilgtermiņa investīcijām kopējā atbalsta intensitāte nevar pārsniegt 40% no investīciju attaisnoto izdevumu summas un 50%, ja saimnieciskās darbības veicējs atrodas mazāk labvēlīgā apgabalā. Atbalsta intensitāte var tikt palielināta par 10%, ja investīciju īsteno jaunais lauksaimnieks.

Iesnieguma termiņš: 2012. gada 1. aprīlis

īstermiņa (ne ilgāk par 12 mēnešiem) kredīta un faktoringa kredītprocentu dzēšanai

Par ilgtermiņa kredītu vai finanšu līzingu investīcijām jaunu un rekonstruējamo lauksaimnieciskās ražošanas būvju būvniecībai un to darbības nodrošināšanai nepieciešamo iekārtu un tehnoloģiskā aprīkojuma (arī programmatūras) iegādei.

Atbalsts netiek piešķirts par:

- traktortehnikas, piekabju un lauksaimniecībā izmantojamo tehnoloģisko agregātu iegādi;
 - atsevišķu iekārtu un tehnoloģiskā aprīkojuma iegādi, ja tā nav saistīta ar lauksaimnieciskās ražošanas būvju būvniecības vai rekonstrukcijas projektu;
 - aizdevumiem, ko izsnieguši tādi aizdevēji, kuriem nav Finanšu un kapitāla tirgus komisijas vai Patērētāju tiesību aizsardzības centra izsniegtas atļaujas (licences) kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai;
 - tādiem īstermiņa aizdevumiem (ne ilgāk par 12 mēnešiem), kuru darbības termiņš katru gadu tiek pagarināts.
- Atbalsts sedz daļu no faktiski samaksātās ilgtermiņa, īstermiņa kredīta, finanšu līzinga vai faktoringa procentu gada summas. Tā apmērs nepārsniedz 3% gada kredītlikmi vai faktisko likmi, ja kredītprocentu likme ir mazāka par 3%. Maksimālā atbalsta summa vienam atbalsta saņēmējam nepārsniedz Ls 130 000 gadā.
- Ilgtermiņa investīcijām kopējā atbalsta intensitāte nevar pārsniegt 40% no investīciju attaisnoto izdevumu summas un 50%, ja saimnieciskās darbības veicējs atrodas mazāk labvēlīgā apgabalā.

Iesnieguma termiņš: 2012. gada 1. maijs

Par ilgtermiņa kredītu vai finanšu līzingu investīcijām jaunu un rekonstruējamo piena pārstrādes būvju būvniecībai un to darbības nodrošināšanai nepieciešamo iekārtu un tehnoloģiskā aprīkojuma (tai skaitā programmatūras) iegādei.

Atbalsts netiek piešķirts par:

- transportlīdzekļu, piekabju, puspiekabju un to aprīkojuma iegādi;
 - aizdevumiem, ko izsnieguši tādi aizdevēji, kuriem nav Finanšu un kapitāla tirgus komisijas vai Patērētāju tiesību aizsardzības centra izsniegtas atļaujas (licences) kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai;
 - tādiem īstermiņa aizdevumiem (ne ilgāk par 12 mēnešiem), kuru darbības termiņš katru gadu tiek pagarināts.
- Atbalsts sedz daļu no faktiski samaksātās ilgtermiņa vai finanšu līzingu procentu gada summas. Tā apmērs nepārsniedz 3% gada kredītlikmi, ja kredītprocentu likme ir mazāka par 3%. Maksimālā atbalsta summa vienam atbalsta saņēmējam nepārsniedz Ls 130 000 gadā.

Iesnieguma termiņš: 2012. gada 1. aprīlis

Pasākums	Kam?
Kreditprocentu daļēja dzēšana	Primāro lauksaimniecības produktu ražotājiem
Kreditprocentu daļēja dzēšana	Atzītām lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvām sabiedrībām
	Pilna pārstrādes komersantiem

GRĀMATVEDĪBA UN NODOKĻI

Gada pārskata sastādīšanas pamatprasības

Gada pārskats tiek sastādīts saskaņā ar Gada pārskatu likuma normām. Sagatavojot gada pārskatu par 2011. gadu, jāņem vērā divu jaunu MK noteikumu normas. Tie ir MK 21.06.2011. noteikumi Nr. 488 „Gada pārskatu likuma piemērošanas noteikumi” un Nr. 481 „Noteikumi par naudas plūsmas pārskata un pašu kapitāla izmaiņu pārskata saturu un sagatavošanas kārtību”. Latvijas Grāmatvedības standartu normas vairs nav obligātas, bet tos varam izmantot kā labākās grāmatvedības prakses aprakstu.

☑ Gada pārskata sastāvdaļas un tajās norādāmā informācija

Gada pārskata sastāvdaļas ir finanšu pārskats un vadības ziņojums. Savukārt finanšu pārskata sastāvdaļas ir bilance, peļņas vai zaudējumu aprēķins, naudas plūsmas pārskats, pašu kapitāla izmaiņu pārskats un pielikums. Visas gada pārskata sastāvdaļas ir svarīgas, un to sagatavošana jāveic rūpīgi un precīzi, ievērojot normatīvo aktu prasības.

☞ **ATVIEGLOJUMS.** Naudas plūsmas pārskatu un pašu kapitāla izmaiņu pārskatu ir atļauts nesagatavot tiem Gada pārskatu likuma subjektiem, kuru rādītāji nepārsniedz divus no šiem kritērijiem (kritēriji ir noteikti Gada pārskatu likuma 54. panta otrajā daļā):

- neto apgrozījums – 500 000 latu;
- bilances kopsumma – 250 000 latu;
- gada vidējais darbinieku skaits – 25.¹

Gada pārskatu likums nosaka, ka gada pārskatam ir jāsniedz patiens un skaidrs priekšstats par sabiedrības² līdzekļiem, saistībām, finansiālo stāvokli un peļņu vai zaudējumiem un naudas plūsmu.

Bilanci un peļņas vai zaudējumu aprēķinu sastāda atbilstoši Gada pārskatu likumā noteiktajām shēmām.

Naudas plūsmas pārskata un pašu kapitāla izmaiņu pārskata sagatavošanā jāievēro MK noteikumu Nr. 481 prasības.

Gada pārskatā katram bilances, peļņas vai zaudējumu aprēķina, naudas plūsmas pārskata un pašu kapitāla izmaiņu pārskata postenim parāda attiecīgos iepriekšējā pārskata gada skaitļus. Ja gada pārskats tiek sagatavots pirmo reizi, tad bilancē norāda datus uz pārskata gada sākumu un beigām, bet peļņas vai zaudējumu aprēķinā, naudas plūsmas pārskatā un pašu kapitāla izmaiņu pārskatā summas norāda tikai par kārtējo pārskata gadu. Bilances, peļņas vai zaudējuma aprēķina, naudas plūsmas pārskata un pašu kapitāla izmaiņu pārskata posteņi, kuros nav skaitļu (summas), jāuzrāda tikai tad, ja iepriekšējā gada pārskatā ir bijis attiecīgs postenis ar summu. Tātad gada pārskata sagatavošanai nekādā gadījumā

nevajadzētu izmantot gatavas pārskatu veidlapas, kurās norādīti visi likumā noteiktie posteņi, lai gan uzņēmumam lielā daļā no šiem posteņiem nemaz nav ierakstu.

Tikpat rūpīgi un precīzi, kā tiek sagatavota bilance, peļņas vai zaudējumu aprēķins, naudas plūsmas vai pašu kapitāla izmaiņu pārskats, ir jāgatavo arī **gada pārskata pielikums**, kurā

- uzrāda informāciju par finanšu pārskata sagatavošanas pamatnostādņiem un attiecībā uz nozīmīgiem darījumiem un notikumiem pieņemto grāmatvedības politiku;
- skaidro Gada pārskatu likumā pieprasīto informāciju, kas nav uzrādīta citur finanšu pārskatā;
- sniedz papildu informāciju, kas nav uzrādīta bilancē un peļņas vai zaudējumu aprēķinā, bet ir nepieciešama patiesas informācijas sniegšanai.

☞ Peļņas vai zaudējumu aprēķina neto apgrozījuma summu pielikumā atšifrē sadalījumā pa pamatdarbības veidiem un ģeogrāfiskajiem tirgiem, ja pamatdarbības (produkcijas pārdošanas un pakalpojumu sniegšanas) veidi un ģeogrāfiskie tirgi būtiski atšķiras. Zemnieku un zvejnieku saimniecība, komercsabiedrība, kooperatīvā sabiedrība, individuālais uzņēmums, kas nodarbojas ar lauksaimniecisko ražošanu un saņem valsts atbalstu lauksaimniecībai vai Eiropas Savienības atbalstu lauksaimniecībai un lauku attīstībai vai piemēro uzņēmumu ienākuma nodokļa atlaidi nodokļa maksātājiem, kas veic lauksaimniecisko darbību, gada pārskata pielikumā atsevišķi norāda ieņēmumus no lauksaimnieciskās darbības, kuri iekļauti peļņas vai zaudējumu aprēķina neto apgrozījumā.

Vadības ziņojumā ir jāsniedz skaidra informācija par sabiedrības attīstību, darbības finansiālajiem rezultātiem un finansiālo stāvokli, kā arī informācija par būtiskiem riskiem un neskaidriem apstākļiem, ar kuriem sabiedrība saskaras. Šī informācija ir jāpamato ar vispusīgu un visaptverošu sabiedrības attīstības, darbības finansiālo rezultātu un finansiālā stāvokļa analīzi atbilstoši attiecīgās sabiedrības darbības apjomam un sarežģītībai. Gada pārskatu likums paredz – lai izprastu sabiedrības attīstību, darbības finansiālos rezultātus un finansiālo stāvokli, šajā analīzē iekļauj:

- finansiālo rezultātu rādītājus;
- tiktāl, ciktāl tie ir būtiski, arī galvenos sabiedrību un attiecīgo nozari raksturojošos nefinanšu rādītājus – informāciju par vides aizsardzības prasību

¹Vidējo darbinieku skaitu aprēķina pēc darbinieku skaita uz katra mēneša pēdējo dienu, ko izdala ar mēnešu skaitu pārskata periodā.

²Gada pārskatu likumā ar terminu „sabiedrība” saprot komercsabiedrības (SIA, akciju sabiedrības), individuālos uzņēmumus (t.sk. zemnieku un zvejnieku saimniecības), kooperatīvās sabiedrības u.c.

ietekmi un informāciju par darbiniekiem (piemēram, piemērotā nodarbinātības politika, garantijas un atbalsts darbiniekiem) vai citu informāciju;

- ja iespējams, atsauces uz finanšu pārskatā norādītajām summām un papildu skaidrojumus par tām.

Vadības ziņojumā jāsniedz arī norādījumi par:

- jebkādiem svarīgiem notikumiem kopš pārskata gada beigām;
- turpmāko sabiedrības attīstību;
- pētniecības darbiem un attīstības pasākumiem, ja tādi ir;
- sabiedrības filiālēm un pārstāvniecībām ārvalstīs;
- finanšu instrumentu izmantošanu un, ja tas ir būtiski sabiedrības aktīvu, saistību, finansiālā stāvokļa un peļņas vai zaudējumu novērtēšanai, arī par finanšu riska vadības mērķiem un politiku, par pieņemto riska vadības politiku attiecībā uz katru nozīmīgu prognozēto nākotnes darījumu veidu, kuram tiek piemērota riska ierobežošanas uzskaitē, un par sabiedrības pakļautību tirgus riskam, kredītriskam, likviditātes riskam un naušanas plūsmas riskam.

Vadības ziņojumā sniedzami priekšlikumi par sabiedrības peļņas izlietošanu vai tās zaudējumu segšanu.

Sabiedrības, uz kurām attiecas Gada pārskatu likuma 54. panta noteikumi (t.i. netiek pārsniegti rakstā iepriekš minētie 54. panta otrās daļas kritēriji), var vadības ziņojumu neiesniegt. Šādā gadījumā iesniedzams attiecīgi apliecināts sabiedrības akcionāru vai dalībnieku sapulces protokola izraksts ar lēmumu par peļņas sadali vai zaudējumu segšanu un iesniegtajam gada pārskatam pievieno valdes parakstītu paskaidrojumu, ka likuma 54. panta otrās, ceturtās un piektās daļas noteikumi ir izpildīti.

Gada pārskata parakstīšana un apstiprināšana

Tad, kad gada pārskats ir apstiprināts, tas ir:

- jāparaksta,
- jāpārbauda (prasība pārskatu obligāti pārbaudīt neattiecas uz visiem Gada pārskatu likuma subjektiem; obligāti zvērināta revidenta pārbaude ir nepieciešama kapitālsabiedrībām, kuras pārsniedz divus no 54. panta otrās daļas kritērijiem),
- jāapstiprina,
- jāiesniedz.

Gada pārskatu paraksta:

- individuālā uzņēmuma, zemnieka un zvejnieka saimniecības gada pārskatu — īpašnieks vai cita amatpersona, kurai uzņēmumu reģistrā reģistrētas tiesības pārstāvēt attiecīgo individuālo uzņēmumu, zemnieka un zvejnieka saimniecību (piemēram, saimniecības pārvaldnieks);
- personālsabiedrības gada pārskatu — visi šīs sabiedrības biedri vai tie sabiedrības biedri, kuri ir īpaši pilnvaroti pārstāvēt šo sabiedrību;
- kapitālsabiedrības vai kooperatīvās sabiedrības gada pārskatu — valde.

Gada pārskatu apstiprina sabiedrības īpašnieki vai dalībnieki.

Gada pārskats ir jāiesniedz Valsts ieņēmumu dienestā. Pārskata iesniegšanas termiņš - **ne vēlāk kā mēnesi pēc gada pārskata apstiprināšanas un ne vēlāk kā četrus mēnešus pēc pārskata gada beigām.**

Sagatavoja LLKC Grāmatvedības un finanšu nodaļas vadītāja **Linda Puriņa**

Uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšanas kārtība

Galvenie normatīvie akti, kas reglamentē uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšanas kārtību un deklarācijas sagatavošanu, ir šādi:

- likums „Par uzņēmumu ienākuma nodokli”;
- MK 20.12.2011. noteikumi Nr. 981 "Noteikumi par uzņēmumu ienākuma nodokļa taksācijas perioda deklarāciju un avansa maksājumu aprēķinu”;
- MK
- 04.07.2006. noteikumi Nr. 556 "Likuma “Par uzņēmumu ienākuma nodokli” normu piemērošanas noteikumi”.

Pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa (UIN) deklarācijas sastādīšanu, noteikti ir jāiepazīstas ar likuma „Par UIN” prasībām. Lai arī UIN deklarācijas rindās ir skaidrota apliekamā ienākuma koriģēšana par noteiktām summām un dotas atsauces uz attiecīgiem likuma pantiem, tomēr ir vairākas apliekamo ienākumu koriģējošas summas, kas jānorāda deklarācijas tukšajās rindās, kurās nav norāžu uz attiecīgām likuma normām.

Shematiski uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšanu var parādīt šādi:

- peļņas vai zaudējumu aprēķinā uzrādītais peļņas vai zaudējumu apjoms pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšanas
- +
- peļņas vai zaudējumu aprēķinā uzrādītie ar saimniecisko darbību nesaistītie izdevumi, kuru summa pareizināta ar koeficientu 1,5¹
- +
- apliekamo ienākumu palielinošas summas
-
- apliekamo ienākumu samazinošas summas
-
- summas, kas saņemtas kā valsts atbalsts lauksaimniecībai un ES atbalsts lauksaimniecībai un lauku attīstībai
-
- iepriekšējo periodu zaudējumi

¹Ir ļoti svarīgi iepazīties ar likuma „Par UIN” 5. pantu, kas paskaidro, kādi izdevumu posteņi uzskatāmi par nesaistītiem ar saimniecisko darbību. Likums nosaka arī izņēmuma gadījumus, kad koeficientu 1,5 nepiemēro

- =
- apliekamais ienākums
- x 15%
- =
- UIN summa
-
- UIN atlaides
-
- taksācijas gadā samaksātās UIN avansa summas
- =
- maksājamais UIN

Vienlaikus ar uzņēmumu ienākumu deklarāciju ir jāiesniedz UIN avansa maksājumu aprēķins. UIN avansa maksājumu aprēķinā izmantojamais patēriņa cenu indekss 2011. gada deklarācijai ir 4 procenti.

Salīdzinot ar UIN deklarāciju par 2010. gadu, šogad ir vairākas izmaiņas. Pirmkārt, ir jauna deklarācijas veidlapa. Otrkārt, ir vairākas izmaiņas attiecībā uz vairākiem posteņiem, kas koriģē apliekamo ienākumu. Par lielāko daļu likuma „Par UIN” grozījumiem jau ir rakstīts iepriekšējos izdevuma „Lauku Lapa” numuros.

Jaunajā deklarācijas veidlapā ir atsevišķi izdalītas rindas tādiem ar saimniecisko darbību nesaistītiem izdevumiem, kuriem tiek piemērots koeficients 1,5 un

izdevumiem, kuriem šo koeficientu nepiemēro. Koeficientu nepiemēro ziedojumu summām, kas ziedotas, ievērojot likuma „Par UIN” 20.¹ panta ierobežojumus.

Nosakot apliekamo ienākumu, nodokļa maksātajam ir tiesības peļņu samazināt par taksācijas periodā iekšzemes nefinanšu uzņēmumiem latos izsniegto kredītu gada vidējās svērtās procentu likmes un pirmstaksācijas periodu nesadalītās peļņas reinājumu. Šajā daļā noteikto pirmstaksācijas periodu nesadalīto peļņu aprēķina, summējot to taksācijas periodu nesadalīto peļņu, kuri sākas pēc 2008. gada 31. decembra. Aprēķinā piemērojamā procentu likme ir 4,37 %.

Rēķinot pieļaujamo procentu apmēru saskaņā ar likuma „Par UIN” 6.⁴ pantu, piemērojamas šādas vidējās svērtās īstermiņa kredītu procentu likmes 2011. gada decembrī:

- latos – 5,4 %;
- eiro – 4,6 %;
- ASV dolāros – 4,5 %
- pārējās valūtās – 1,4 %. **LL**

Sagatavoja LLKC Grāmatvedības un finanšu nodaļas vadītāja **Linda Puriņa**

TEHNISKO PAKALPOJUMU CENAS

Tehnisko pakalpojumu cenas Latvijā 2011. gadā

SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” (LLKC) ir apkopojis tehnisko pakalpojumu cenas Latvijā par 2011. gadu.

Tehnisko pakalpojumu cenu apkopojums veikts, pamatojoties uz novadu lauku attīstības speciālistu iesūtīto informāciju par 55 dažādu tehnisko pakalpojumu cenām visos Latvijas reģionos – šķīvošanu, organisko un minerālmēsli izkliedēšanu, aršanu, kultivēšanu, dziļirdināšanu, frēzēšanu, šļūkšanu, graudaugu sēšanu, pievelšanu, kombinēto augsnes apstrādi, sējumu ecēšanu, kartupeļu stādīšanu un vagošanu, smidzināšanu, zāles pļauju, ganību applaušanu, grāvju un ceļmalu applaušanu, zāles vālošanu, presēšanu ķīpās un rituļos, savācējspiekabes izmantošanu, graudaugu kulšanu, salmu un zāles smalcināšanu, kartupeļu lakstu pļaušanu, kartupeļu kratīšanu un novākšanu ar kombainu, graudu kaltēšanu, tīrīšanu, malšanu, kodināšanu, sniega šķūrēšanu, šķeldošanu, kā arī dažādu jaudu traktoru nomu un kravas automobiļa izmantošanu.

Salīdzinājumā ar 2010. gadu klāt ir nākuši cenu apkopojumi par ganību applaušanu, grāvju un ceļmalu applaušanu, sniega šķūrēšanu un šķeldošanu.

Apkopotie dati neatspoguļo Latvijas vidējos rādītājus, un tie ir izmantojami tikai informatīvos nolūkos.

Salīdzinot ar 2010. gada rezultātiem, tehnisko pakalpojumu cenas kopumā nav būtiski mainījušās, lai gan tām ir tendence nedaudz paaugstināties. Vidējais cenu paaugstinājums salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu bija 3%.

Visvairāk paaugstinājušās kravu transporta pakalpojumu, dziļirdināšanas, zāles smalcināšanas un augsnes frēzēšanas cenas. Novadu speciālisti atzīst, ka cenu nosaka tas, ka pakalpojumu sniedzēju ir maz un nav liela konkurence.

Apkopojot datus pa reģioniem, redzams, ka starp tiem cenas būtiski neatšķiras, tomēr dažu pakalpojumu cenas ir augstākas Latgalē (piemēram, kartupeļu stādīšana un to novākšana gan ar kombainu, gan kratītāju), bet zāles lopbarības sagatavošanas pakalpojumi ir dārgāki Pierīgā. Savukārt graudu novākšana ar kombainu ir dārgāka Pierīgā un Kurzemē, bet transporta pakalpojumu cenas ir augstākas Zemgalē un Kurzemē. Tas varētu būt saistīts ar to, ka dažos reģionos atsevišķi pakalpojumi ir mazāk pieejami, līdz ar to pēc tiem ir lielāks pieprasījums un arī augstākas cenas.

Tāpat kā iepriekšējos gados, novadu lauku attīstības speciālisti uzsver, ka daudzos novados nav specializēti pakalpojumu sniedzēji, šis tirgus valstī ir ļoti neliels. Tehnikas pakalpojumus lielākoties sniedz saimnieki, kuri paši nodarbojas ar lauksaimniecisko ražošanu un pakalpojumus sniedz laikā, kad savās saimniecībās darbi ir apdarīti. Līdz ar to tas nav viņu pamatdarbs un prioritāte ir laikā veikt darbus savā saimniecībā. Neliels pakalpojumu sniedzēju skaits ietekmē arī cenu līmeni, kas šī iemesla dēļ dažos novados ir augstāks.

Tehnisko pakalpojumu cenu apkopojums par 2011. gadu ir pieejams LLKC mājaslapā www.llkc.lv

sadaļā *Bibliotēka*, kur ir atrodami arī tehnisko pakalpojumu cenu apkopojumi par iepriekšējiem gadiem.

Tehniskie pakalpojumi	Mērvienība	2011.	Max 2011	Min 2011
1	2	3	4	5
Šķīvošana	Ls/ha	22.13	24.09	20.25
Organisko mēslu izkliešana	Ls/t	1.90	2.41	1.63
Aršana (korpusu skaits)				
3 korpusu arkls	Ls/ha	34.17	35.20	32.00
4 korpusu arkls	Ls/ha	33.23	36.44	30.00
5 korpusu arkls	Ls/ha	32.06	36.86	25.00
virs 5 korpusu arkls	Ls/ha	33.49	37.60	30.38
Kultivēšana (darba platums)				
līdz 4 m	Ls/ha	19.90	20.94	17.56
4-6 m	Ls/ha	18.63	19.75	17.24
virs 6 m	Ls/ha	20.15	25.00	16.50
Dzīļirdināšana	Ls/ha	32.57	45.00	25.23
Frēzēšana	Ls/ha	30.65	37.67	24.66
Šļūšana	Ls/ha	15.01	18.13	11.70
Augsnes kombinētā pirmssējas apstrāde*	Ls/ha	30.34	32.24	28.07
Graudaugu sēšana	Ls/ha	18.93	20.19	17.31
Kombinētais agregāts (augšnes apstrāde+sēšana)**	Ls/ha	30.86	34.25	25.40
Pievelšana	Ls/ha	11.08	13.60	8.50
Sējumu ecēšana	Ls/ha	11.57	12.28	10.00
Kartupeļu stādīšana	Ls/ha	37.97	42.14	34.17
Kartupeļu vagošana	Ls/ha	18.52	19.91	16.96
Smidzināšana:				
traktorvilkmes	Ls/ha	12.23	14.02	11.19
pašgājējs	Ls/ha	23.75	35.00	12.50
Minerālmēslu izkliešana	Ls/ha	11.48	12.64	10.29
Zāles pļaušana:				
traktors+pļaujmašīna	Ls/ha	23.67	25.77	22.56
pašgājējplaujmašīna	Ls/ha	25.36	28.01	22.74
Ganību applaušana	Ls/ha	21.08	24.00	18.41
Grāvmalu un ceļmalu applaušana	Ls/h	21.06	30.78	17.38
Vālošana-ārdīšana	Ls/ha	15.48	17.53	14.38
Presēšana ķīpās: siens	Ls/ha	28.30	33.11	24.40
Presēšana rituļos:				
siens	Ls/ha	34.36	39.13	31.56
skābsiens (ieskaitot plēvi un tīklu)	Ls/gab.	11.34	12.33	10.50
Zāles smalcināšana:				
piekabināms smalcinātājs	Ls/ha	32.21	40.00	25.97
pašgājējsmalcinātājs	Ls/ha	27.27	30.00	21.96
Savācējpiekabe	Ls/ha	20.17	28.00	15.00
Graudaugu kulšana:				
ar salmu smalcināšanu	Ls/ha	42.32	45.75	37.81
bez salmu smalcināšanas	Ls/ha	40.52	42.67	38.06
rapsis	Ls/ha	44.10	51.67	38.33
Salmu smalcināšana	Ls/ha	21.86	26.67	17.88
Kartupeļu lakstu pļaušana	Ls/ha	18.79	21.27	16.36
Kartupeļu kratīšana	Ls/ha	61.18	70.33	54.00
Kartupeļu novākšana ar kombainu	Ls/ha	146.19	159.52	123.33
Graudu kaltēšana	Ls/t%	3.04	3.48	2.20
Graudu tīrīšana	Ls/t	4.10	5.01	3.00
Graudu malšana	Ls/t	12.53	14.07	11.33

Tehniskie pakalpojumi	Mērvienība	2011.	Max 2011	Min 2011
1	2	3	4	5
Graudu kodināšana	Ls/t	12.06	15.63	9.50
Traktoru noma (dzinēja jauda)				
4x2 līdz 80 Zs	Ls/h	13.25	17.60	9.83
4x2 līdz 100 Zs	Ls/h	16.32	21.33	14.00
4x2 virs 100 Zs	Ls/h	17.37	24.00	14.25
4x4 80 Zs	Ls/h	15.40	21.38	11.33
4x4 80-120 Zs	Ls/h	16.03	18.68	14.17
4x4 virs 120 Zs	Ls/h	20.20	23.17	18.70
kāpurķēžu traktors	Ls/h	19.22	22.31	17.50
Kravas automobīlis (kravnesība)				
1,5-10,0 t	Ls/km	0.53	0.59	0.48
virš 10,0 t	Ls/km	0.60	0.67	0.53
Sniega šķūrešana	Ls/h	19.02	24.14	14.87
Šķeldošana	Ls/h	45.45	70.00	23.75

* vienā agregātā apvienoti: šļūce, kultivators, diski, veltni, ecēšas u.c.

** augsnes pirmssējas apstrādes mašīna (kultivators, frēze, diski, veltni, kam uzmontēta sējmašīna) **LL**

Sagatavoja LLKC Ekonomikas nodaļas
vadītāja **Santa Pāvila**

LAUKU ATTĪSTĪBA

Par gudru un saprātīgu saimniekošanu Latvijas laukos

Latvijas Lauksaimniecības universitātē 23. un 24. februārī pēc ilgāka pārtraukuma Lauksaimniecības fakultāte (LF) kopā ar Latvijas Agronomu biedrību aicināja uz zinātniski praktisko konferenci ražotājus, konsultantus, firmu pārstāvjus un zinātniekus, lai runātu par lauksaimniecībai aktuālām tēmām. Vairāk nekā 200 konferences dalībnieku plenārsēdes laikā no LF dekānes Zintas Gailēs uzzināja par jaunāko lauksaimniecības izglītības jomā. Dekāne atzīmēja, ka aulā ir pulcējušies gan tie, kas māca, gan tie, kuri mācās. Ikviens dalībnieks saprata, ka šodien gudri saimniekot ir iespējams tikai tad, ja ražošana, zinātne un izglītība veido vienu veselumu. Dekāne šīs trīs lietas raksturoja kā svarīgus stūrakmeņus, kas viens bez otra sekmīgi darboties nevar. Nākamajā gadā lauksaimniecības izglītībai Latvijā apritēs 150 gadi, to laikā ir sagatavota vesela agronomu armija, izveidojušās neskaitāmas agronomu dinastijas, un šie speciālisti vienmēr ir bijuši vajadzīgi, tāpat kā šobrīd. LF izveidotā profesionālā bakalaura programma nodrošina iespēju studentiem saņemt bakalaura grādu un vienlaikus arī agronoma, ciltsliešu zootehniķa vai lauksaimniecības uzņēmuma vadītāja profesionālo kvalifikāciju. Studiju plāni šo kvalifikāciju iegūšanai ir izveidoti saskaņā ar attiecīgajiem profesiju standartiem, kas tapuši sadarbībā ar profesionālajām organizācijām. Studiju laikā jauniešiem ir iespēja praktizēties labākajos lauksaimniecības uzņēmumos, piedalīties apmaiņas programmās, lai studētu vai praktizētos citās valstīs, tā iegūstot šodienas modernajai lauksaimniecībai nepieciešamās zināšanas un prasmes. Lauksaimniecības zinātnieku devums ir apkopots rakstu krājumā, ko, pateicoties sadarbībai ar Valsts Lauku tīklu (VLT), varēja saņemt katrs konferences dalībnieks. Vairāk

nekā 50 publikācijās ir atspoguļoti daudzveidīgu pētījumu rezultāti laukkopības, dārzkopības un lopkopības nozarē. Raksti ir izlasāmi arī VLT elektroniskajā bibliotēkā: http://www.laukutikls.lv/biblioteka/cat_view/134-lauksaimnieciba_un_lauku_attistiba.

Ar lauksaimniecības aktualitātēm konferences dalībniekus iepazīstināja Zemkopības ministrijas (ZM) Lauksaimniecības departamenta direktore Ilga Līdaka un viņas vietniece Iveta Ozoliņa. ZM aktīvi strādā pie taisnīgu tiešmaksājumu noteikšanas visās ES dalībvalstīs, ir sākušās diskusijas par Lauku attīstības programmu 2014. – 2020. gadam, kur ir ļoti svarīgi panākt, lai katrs ieguldītais lats dotu vislielāko atdevi – tāpat svarīga ir gudra un prasmīga saimniekošana. Aktualitāte ir kooperācija, kur Latvijā vēl arvien ir daudz darāmā, īpaši liellopu gaļas ražošanas nozarē. I. Līdaka uzsvēra arī zemes kredīšanas programmas aktualitāti un izteica cerību, ka tā varētu sākt darboties jau 2012. gadā. Pēc 2015. gada piena lopkopības nozarei vajadzēs pielāgoties jaunajai tirgus situācijai bez kvotām, līdz ar to nāksies konkurēt tirgū ar lētu un kvalitatīvu pienu. Taču ražošanas izmaksu samazinājums un efektīvāka saimniekošana ir svarīgi pasākumi ikvienā nozarē, tādēļ zinātniekiem ir izvirzīts uzdevums piedāvāt šādus risinājumus. Iveta Ozoliņa iepazīstināja ar sagaidāmām izmaiņām sēkludzes un mēslošanas līdzekļu lietošanas jomā, kur ir paredzēts daudzu līdzšinējo direktīvu vietā sagatavot vienu regulu, tā uzlabojot normatīvo aktu

bāzi; tas gan neatbrīvos ražotājus no prasības strikti ievērot gan sēklaufzēšanas noteikumus, gan izstrādāt daudz kvalitatīvākus mēslošanas plānus par tiem, kādi tie ir šobrīd. Latvijā joprojām liela problēma ir kūtsmēslu neatbilstoša uzglabāšana. Par jaunajiem izaicinājumiem alternatīvo enerģiju jomā ziņojumu sniedza

LLU zinātņu prorektors Pēteris Rivža. LLU zinātnieku īstenotais liela apjoma pētnieciskais projekts par enerģētisko augu audzēšanas un izmantošanas tehnoloģijām, biogāzes ražošanu, cietā kurināmā sagatavošanu, Saules enerģijas izmantošanu un šo bioenerģiju ekonomisko novērtēšanu pavisam tuvā nākotnē būs būtisks ieguldījums šīs jomas attīstībā. Jau šogad maijā LLU notiks konference par minētajiem jautājumiem, bet **augustā – tradicionālā Kukurūzas diena Vecaucē, uz kuru ir laipni aicināti visi interesenti**. Prorektors ražotājus aicināja uz sadarbību ar zinātniekiem gan pētījumu veikšanai, gan to rezultātu pārnesi uz ražošanu. Jau šobrīd LLU ir noslēgusi vairāk nekā 100 šādu sadarbības līgumu. Par integrētās augu aizsardzības jautājumiem un ģenētiski modificēto organismu (ĢMO) lietošanu pasaulē interesantu ziņojumu sniedza profesore Ināra Turka. Viņa atzīmēja, ka integrētā augu audzēšana ir ES pazīstama prakse, bet ĢMO ir „pasaules elpa mums pakausī”. Integrētā augu audzēšana ir viens no gudrās saimniekošanas veidiem, kur vairs nebūs iespējama šabloniska pieeja, nāksies ievērot katra lauka specifiku, prast novērtēt konkrēto situāciju. Protams, ka šeit ir svarīgi ekonomiskie

aspekti, jo, pēc citu valstu zinātnieku secinājumiem, ir novērojami ražas zudumi. Latvijas zinātnieki integrētajā augu aizsardzības jomā strādā asociētās profesores Birutas Bankinas vadībā. Ar sākotnējiem rezultātiem konferences dalībnieki varēja iepazīties.

Savukārt par ĢMO izmantošanu Latvijā pētījumu nav, profesore ir apkopojusi plašu informācijas klāstu par situāciju pasaulē, atklājot ar to saistītos daudzos riskus un sniedzot pretargumentus ĢMO aizstāvju apgalvojumiem. Viņa sola, ka būs jālieto mazāk pesticīdu, taču augi būs izturīgi tikai pret dažām slimībām, pārējās tāpat būs jāierobežo. Arī apgalvojums, ka ĢMO audzēšana ir videi draudzīgāka, neiztur kritiku, jo ir novērota šo organismu negatīva ietekme uz derīgajiem kukaiņiem, kā arī uz bioloģisko daudzveidību. Latvijas sadrumstalo-tajā lauksaimniecībā ir grūti iedomāties pilnīgi drošu, izkontrolētu un strikti uzraudzītu ĢMO audzēšanu. Pie tam **Eiropa no Baltijas valstīm sagaida no ĢMO tirus produktus**.

Profesors Aldis Kārklīņš sniedza savu zinātniski pamatotu vērtējumu gan minerālmēslu lietošanai Latvijā, gan augšņu kvalitātes uzlabošanai. Viņš uzsvēra, ka ir jāsaimeko tā, lai kaitējums videi būtu pēc iespējas mazāks. Slāpekļis ir jālieto tikai tik daudz, cik tas ir nepieciešams, pie tam, vērtējot tā saturu augsnē. Svarīgs uzdevums lauksaimniekiem ir arī emisiju samazināšana, ko var panākt, pareizi apsaimniekojot kūtsmēslus, mazinot ķīmisko elementu izskalošanos no augsnes un eroziju. Par šiem jautājumiem Latvijā trūkst pētījumu. Profesors atzīmēja lielo pētījumu klāstu un informācijas apjomu pasaulē, taču klimatiskie faktori, augsnes, audzēšanas metodes un citi apstākļi bieži ir atšķirīgi, tāpēc ir svarīgi pētījumu datu bāzi veidot Latvijā. **LL**

Sagatavoja LLU Agrobiotehnoloģijas institūta asociētā profesore, Dr.agr. **Dzidra Kreišmane**

LOPKOPIĀ

Augstvērtīga zālāja nozīme liellopu ēdināšanā

Latvijā daudzu gadu garumā uzkrātā pieredze slaucamo govju ēdināšanā ir tikai daļēji izmantojama gaļas lopu ēdināšanā, jo tā ir specifiska, saistīta ar dzīvnieku fizioloģiskajām atšķirībām un turēšanas veidu. Viens no svarīgākajiem jautājumiem atgremotāju ēdināšanā ir to nodrošināšana ar enerģiju.

Gaļas šķirņu dzīvnieku ēdināšanā galvenokārt izmanto rupjo barību un spēkbarību. Ja tā nav kvalitatīva, liellopi nesaņem vajadzīgo enerģijas daudzumu, kas nepieciešams uztura, grūsnības un laktācijas vajadzību nodrošināšanai. Govs ir spiesta izmantot uzkrātās organisma enerģijas rezerves.

Rupjā barība – siens, skābsiens un skābbarība – ir liellopu pamatbarības līdzekļi ziemošanas periodā, tie satur

kokšķiedru, kas, noārdoties dzīvnieka spureklī, kalpo par galveno enerģijas un proteīna avotu.

Zālējā dzīvnieku dabiskā barība veģetācijas periodā ir ganību zāle. Tās augšanas tempu nosaka klimatiskie apstākļi, augsnē esošo barības vielu pieejamība un izmantojamība. Apmākušās dienās šķīstošo ogļhidrātu saturs zālē ir ievērojami zemāks par saulainā dienā konstatēto. Lietus savukārt ietekmē minerālvielu sastāvu augā. Kalcījs augos labāk uzkrājas sausā laikā, bet tā saturs ir zems mitros augsnes apstākļos. Ar fosforu ir pretēji – tā koncentrācija augos ir augstāka lietainā laikā.

Sausnas saturs zālē pieaug no 15-17% veģetācijas sākumā līdz pat 35% - nobriedušā zālē. **Ļoti**

mainīgs ir arī sausas ķīmiskais sastāvs. Kopproteīna saturs jaunās, labi mēslotas zāles sausrā var sasniegt 300 g/kg, bet nobriedušai, vecai zālei tas var samazināties līdz pat 30 g/kg.

Auga zaļmasas barības vērtību nosaka tā organiskās vielas sagremojamība, kas veģetācijas sākumā ir 80%, bet veģetācijas beigu posmā samazinās līdz pat 50% un zemāk. Augu sagremojamība ir atkarīga no tajos esošā lignīna satura, kas saista atgremojamo kokšķiedru. Tāpēc, augam nobriestot, tā organiskās vielas sagremojamība (apēdamība) samazinās, ko labi raksturo kokšķiedras frakciju neitrāli skalotās NDF un skābi skalotās ADF saturs tajā.

Agrīnās veģetācijas fāzēs gatavotas, kvalitatīvas zāles skābbarības izēdināšana slaucamām govīm pareizi sabalansētās barības devās nodrošina ne tikai pašražoto barības līdzekļu racionālu izmantošanu, bet arī veicina govju produktivitātes paaugstināšanos un sekmē kvalitatīva piena iegūšanu ar minimālu barības patēriņu.

Ja ganību masīvs ir plašs, paredzēts lielam ganāmpulkam, ieteicams to apsēt ar vairākiem zālaugu maisījumiem. Vēlams, lai tie atšķirtos gan pēc botāniskā sastāva, gan zālaugu ātraudzības: ja ganībās ir zelmeņu dažādība, tad zāle ir izmantojama pakāpeniskāk, līdz ar to uzlabojot apēdamās zāles kvalitāti. Tādējādi pagarinās ganību sezona un tiek atviegloti zelmeņu kopšanas darbi.

Atbilstošākie maisījumi vidēji smagām, nosusinātām, vidēji iekultivētām augsnēm ir vēlinā sarkanā āboliņa un timotiņa maisījumi.

Viegla granulometriskā sastāva vidēji mitrās, mazāk iekultivētās augsnēs sarkanā āboliņa, pļavas auzenes, un timotiņa maisījumam ir lietderīgi piejaukt bastarda āboliņu, kas ir pieticīgāks, līdz ar to nodrošinās ražu arī sliktākos audzēšanas apstākļos.

Sējot tauriņziežus – īpaši lucernu un galegu, jāatceras, ka tie ir piemēroti galvenokārt velēnu karbonātaugsnēm, jo tiem nepieciešamas neitrālas un kalķi saturošas augsnes.

Laukiem ar kalnainu reljefu, neviendabīgām augsnēm un nenoregulētu mitruma režīmu ieteicams izmantot šādu zālāju maisījumu: pļavas skarene, timotiņš, sarkanā auzene, pļavas auzene. Turpretī baltais āboliņš un skarene veido noturīgu zālāju, kas ir izturīgs pret izmīrāšanu.

Izvēloties sugu attiecību zelmenī, jāzina tā izmantošanas laiks. Īslaicīgai izmantošanai maisījumā iekļauj 75% tauriņziežu un 20 – 25% stiebrzāļu, turpretī ilggadējai izmantošanai rīkojas otrādi.

Daudzgadīgie zālaugi ir galvenais un lētākais proteīna un enerģijas avots govju ēdināšanā, to ekonomisko nozīmi īpaši izceļ fakts, ka pusi no piena ražošanas izmaksām veido lopbarība.

Austrumu galega kā lopbarības kultūraugs ir perspektīva Latvijas apstākļiem, jo tā ir daudzgadīga (bez pārsēšanas spēj augt 20 gadu) un skābbarības sausrā satur līdz pat 20% proteīna, kas savukārt dod iespēju samazināt iepirktais pilnvērtīgās barības izmaksas.

Lielākais austrumu galegas trūkums ir tas, ka to ir ļoti grūti ieaudzēt, īpaši laukos ar augstu gruntsūdens līmeni, kā arī vietās, kur uzkrājas virszemes ūdeņi. Galegu vēlams audzēt mālsmits, saistīts smilts vai viegla līdz vidēja smilšmāla augsnēs. Trūkums ir arī tas, ka augstā proteīna satura dēļ ir apgrūtināts galegas skābšanas process, tādēļ ieteicams lietot konservantus.

Arī lucernai ir plašas izmantošanas iespējas – ganībās, zaļbarībai, skābbarībai un sienam. Lucernai ir raksturīga spēcīga cerošana. Pirmais cerošanas mezgls pie saknes kakla ar laiku ieraujas dziļāk augsnē zem augsnes līmeņa. Ganībām paredzētām šķirnēm šī īpašība ir spēcīgāk izteikta, nodrošinot izturību ganībās, kā arī ziemcietību. Līdzīgi kā galegu, arī lucernu ir grūti sagatavot skābbarībā augstā proteīna un zemā ogļhidrātu satura dēļ. Lai nodrošinātu kvalitatīvas skābbarības iegūvi, lucerna ir jāapvītina un jālieto konservanti. Šo problēmu atrisina, izmantojot lucernu maisījumā ar stiebrzālēm, piemēram, timotiņu vai pļavas auzeni. Ganību zelmenī ļoti liela nozīme ir tauriņziežiem. Tie ir labāki proteīna piegādātāji nekā stiebrzāles, turklāt tauriņziežu proteīnā ir augstāks neaizstājamo aminoskābju saturs. Ganību maisījumos parasti iekļauj dažādas sarkanā āboliņa šķirnes un balto āboliņu, lai visu laiku saglabātos zaļā masa (iznikstot vienai šķirnei, cita saglabājas).

Āboliņš ir ļoti svarīgs komponents zālaugu maisījumos, jo tas saista atmosfēras slāpekli, ko var izmantot arī stiebrzāles. Liellopi apēd par 20% vairāk zaļmasas, kuras sastāvā ir 30-40% āboliņa un 60-70% stiebrzāļu. Baltā āboliņa sagremojamība ir daudz labāka nekā stiebrzālēm un tā saglabājas augstā līmenī visas ganību sezonas laikā. Sagremojamības pieaugums par 1% paaugstina izslaukumu par 0,25 litriem no govīm. Baltais āboliņš diemžēl ir mazražīgāks, ar seklu sakņu sistēmu, sausus laika apstākļos tas var ciest no mitruma trūkuma.

Palielinot tauriņziežu īpatsvaru zelmenī līdz 45-60%, proteīna saturs lopbarības sausrā pieaug līdz 19-23%. Turklāt uzlabojas proteīna sastāvs pēc neaizvietojamo aminoskābju satura.

Pieaugot āboliņa brieduma pakāpei, tā barotāvērtība samazinās lēnāk nekā stiebrzālēm. Baltā āboliņa daļiņu noārdīšanās un uzturēšanās laiks spurekli ir ievērojami īsāks nekā stiebrzālēm. Ja liellopiem izbaro sliktas kvalitātes sienu vai skābbarību, tad govys nav spējīga ražot pienu no rupjās barības, jo spureklis ir piepildīts ar sliktas kvalitātes barību, kas dod enerģiju tikai pašas govys iztikai. Ar tādu barības devu govys turpinās ražot pienu, ņemot enerģiju nevis no barības, bet gan no sava ķermeņa tauku rezervēm.

Cukura daudzums tauriņziežos ir apmēram tāds pats kā graudzālēs, tikai tas ir saharozes un fruktānu veidā.

Govs spureklis var uzņemt tikai noteiktu, ierobežotu barības daudzumu, tādēļ tai ir jābūt bagātai ar enerģiju, bet zemu nesagremojamās šķiedras saturu. Uzlabojot rupjās barības kvalitāti, arī dienas izslaukums palielinās, jo govys organismā tiek sekmēta ogļhidrātu fermentācija un rupjās barības plūsma caur spurekli, līdz ar to palielinās rupjās barības uzņemšanas spēja un sagremojamība. Āboliņš kombinācijā ar citām stiebrzālēm palielina barības daudzuma uzņemšanu, jo tajā ir zemāks šķiedras saturs. Ja zaļbarības saturā 50% aizņem baltais āboliņš, rupjās barības uzņemšanas daudzums palielinās par 10-20%.

Ganību zāles un āboliņa kvalitāte dažādās attīstības stadijās

Zāles kvalitāte	NDF	Cukurs	Sagremojamais proteīns
	% no sausnas		
Āboliņš, 6-8 cm	36	11	19,3
Āboliņš, 20 cm	40	12	16,5
Ganību zāle, 6-8 cm	41	12	17,5
Ganību zāle, 20 cm	45	13	14,7
Pāraugusi zāle	53	10	8,3

Gaļas šķirņu liellopiem ganību zāle veido lielāku īpatvaru nekā piena govīm, jo to ganību periods ir ievērojami garāks un dzīvnieki atrodas ganībās visu diennakti, tāpēc īpaša vērtība ir jāvelta ganību kvalitātei. Tā kā šie liellopi dod tikai vienu produkcijas veidu – gaļu, nozare var būt rentabla tikai tad, ja dzīvnieku turēšanai un ēdināšanai izlieto pēc iespējas mazāk resursu.

Tālredzīgi saimniekojot, ik gadus vajadzētu atjaunot aptuveni 25% no izmantotajām zālāju platībām. Augstražīgs ganību zelmenis ir biezs – augi cieši un vienmērīgi nosedz augsnes virsmu, tajā nav tukšu laukumu, kur ieviesties mazvērtīgajām zālēm.

Katrā saimniecībā būtu lietderīgi izveidot dažāda agrārnuma zālaugu zelmeņus, kas ļautu pagarināt to izmantošanas laiku un samazināt barības vielu zudumus, kā arī nodrošinātu ganāmpulku ar augstražīgu barību visu sezonu.

Lai nodrošinātu atbilstošu barības kvalitāti, jāizvēlas pļaušanas laikam piemēroti maisījumi – *agrai pļaušanai*: pļavas lapsaste, kamolzāle, pļavas auzene, auzenairene, pļavas skarene, baltais un sarkanais āboliņš, sarkanā auzene, ganību airene, *vidējai pļaušanai*: pļavas auzene, lucerna, galega, bastarda āboliņš, *vēlīnai pļaušanai*: timotiņš, ganību airene, vēlīnais sarkanais āboliņš, baltā smilga, bezakotu lāčauza.

Svarīgi izvēlēties tādu ganību zālāja sēklu maisījumu, kas nodrošinātu maksimāli produktīvu zālāja izveidi un kas būtu arī izturīgs Latvijas agroklimatiskajos apstākļos (ziemcietīgāki zālāji, ko mazāk apdraudētu slimības). **LL**

Sagatavoja LLKC Lopkopības nodaļas speciāliste lopkopībā **Daiga Baltiņa**

SIA "LATVIJAS LAUKU KONSULTĀCIJU UN IZGLĪTĪBAS CENTRS" PIEDĀVĀ

Bezmaksas semināri pieejami visā Latvijā

Jau trešo gadu pēc kārtas SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” (LLKC) Valsts Lauku tīkla (VLT) pasākumu ietvaros rīko informatīvus un izglītojošus bezmaksas seminārus visā Latvijā. Šo semināru mērķis ir informēt un izglītēt lauku teritoriju iedzīvotājus par aktualitātēm dažādās nozarēs, kā arī sekmēt to saimniekošanas attīstību. Pēdējo divu gadu laikā informatīvos seminārus apmeklējuši 27 717 dalībnieki, bet izglītojošus seminārus (iepriekš – *Apmācības*) – 8568 dalībnieki; tas parāda, ka laukos dzīvojošajiem nemitīga izglītošanās ir nozīmīga dzīves sastāvdaļa. To apliecina arī LLKC veiktais pētījums par to, kā iedzīvotāji vērtē VLT pasākumus. 2010. un 2011. gadā pētījuma TOP pirmajā vietā ir informatīvie semināri, bet *Apmācības* ierindojušās attiecīgi trešajā un piektajā vietā. Informatīvos seminārus organizē LLKC reģionālās

nodaļas pēc iespējas tuvāk klausītāju dzīvesvietai – pagastos, saimniecībās. Semināros tiek apskatītas pašreiz aktuālākās tēmas – izmaiņas nodokļu likumdošanā lauku un mežu saimniecībās, informācija par Lauku attīstības programmas pasākumiem, inovācijas uzņēmējdarbībā, nozaru ekonomiskās efektivitātes paaugstināšana, kā arī citas lauksaimniekiem un mežsaimniekiem svarīgas tēmas. Semināram atvēlēta viena diena, tas ilgst 3 – 5 stundas. Informācija par informatīvo semināru norises vietām un piedāvātajām tēmām atrodama mājaslapā <http://www.laukutikls.lv/> notikumi.

Savukārt izglītojoši semināri ir paredzēti tiem dalībniekiem, kuri vēlas iegūt padziļinātas zināšanas – gan teorētiskās, gan praktiskās – kādā konkrētā nozarē. Šo

semināru norises ilgums ir vismaz divas dienas. Pirmajā dienā ir paredzētas lekcijas teorijas apguvei, bet otrajā dienā – praktiskās nodarbības, kas pārsvarā notiek ārpus telpām kādā no nozares labākajām saimniecībām. Izglītības kvalitātes nodrošināšanai dalībnieku skaits izglītojošajos semināros ir ierobežots. Iepriekšēja pieteikšanās uz šiem semināriem ir obligāta. To var izdarīt pie LLKC nodaļas lauku attīstības speciālista

vai reģistrējoties uz semināru mājaslapā http://www.laukutikls.lv/piesakies_seminariem.
Lai vienmēr būtu lietas kursā par VLT pasākumu norisi, apmeklējiet mājaslapu www.laukutikls.lv un reģistrējoties uz jaunumu saņemšanu savā e-pastā! **LL**

Sagatavoja LLKC Tālākizglītības nodaļas izglītības projektu vadītāja **Jolanta Sūna**

Semināri dzīvnieku pārvaldītājiem sertifikāta atjaunošanai

LLKC Tālākizglītības nodaļa jau vairāk nekā piecus gadus apmāca personas, kas nodarbojas ar dzīvnieku pārvaldāšanu. Daļa semināru tiek rīkoti Valsts Lauku tīkla pasākumu ietvaros, un to programma izstrādāta sadarbībā ar Pārtikas un veterināro dienestu (PVD). Semināru noslēgumā dalībnieki iegūst kvalifikācijas sertifikātu dzīvnieku pārvaldījumiem Latvijas Republikas un Eiropas Savienības dalībvalstu teritorijās. Sertifikāta derīguma termiņš ir 5 gadi.

Sertifikātu derīguma termiņi daudziem jau ir beigušies, tāpēc, lai dotu iespēju ērtākā un lētākā veidā atjaunot sertifikātu, sadarbībā ar PVD, interneta vidē esam izveidojuši tālmācības kursu. Mācības notiek izmantojot tālmācības materiālus – mācoties patstāvīgi. Tālmācībasursos var piedalīties dzīvnieku pārvaldītāji un dzīvnieku savākšanas centra darbinieki, kuriem ir beidzies sertifikāta derīguma termiņš. Pēc veiksmīgas testa nokārtošanas kvalifikācijas sertifikāts tiks nosūtīts pa pastu, tā ekonomējot gan klausītāju laiku, gan naudu.

Savukārt tām personām, kuras vēlas iegūt kvalifikācijas sertifikātu no jauna, mācības notiek klātienē, LLKC

centrālajā birojā Ozolniekos. Kursu ilgums – viena diena. Sekmīgi nokārtojot testu, kursu nobeigumā tiek izsniegts kvalifikācijas sertifikāts dzīvnieku pārvaldījumiem ar jau minēto derīguma termiņu – 5 gadi. Informāciju par kursu programmas apguvi var saņemt pa tālr. 26148820 vai 63050235 (Lita Stūrmane), kā arī LLKC mājaslapā www.llkc.lv/talmaciba. **LL**

Sagatavoja LLKC Tālākizglītības nodaļas vecākā speciāliste **Lita Stūrmane**

LLKA uzsākusi ziedojumu vākšanu lobēšanas kampaņai

Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācija (LLKA) ir uzsākusi ziedojumu vākšanu lobēšanas un sabiedrisko attiecību kampaņas nodrošināšanai, lai cīnītos par ES vienlīdzīgiem tiešajiem maksājumiem. LLKA ir aicinājusi kooperatīvu biedrus caur kooperatīvu ziedot 0.50LVL par hektāru. Ziedojumi tiks izlietoti lobēšanas un sabiedrisko attiecību kampaņas izmaksu segšanai – administratīvajiem un komunikāciju izdevumiem, komandējumu, reprezentācijas u.c. izmaksām. Informācija par ziedojumu izlietojumu būs pieejama LLKA mājas lapā.

Ziedot var ar bankas pārskaitījumu biedrībai „Latvijas

Lauksaimniecības kooperatīvu asociācija”:

Reģ.Nr.40008066689

A/S „SEB Banka”, kods: UNLALV2X

Norēķinu konta Nr. LV64UNLA0050018551046

Veicot pārskaitījumu, jānorāda ziedojuma mērķis – „Ziedojums lobēšanas aktivitāšu nodrošināšanai cīņā par ES vienlīdzīgiem tiešmaksājumiem”.

NB! Ziedošanā var iesaistīties arī lauksaimnieki, kas nav kooperatīvu biedri, veicot pārskaitījumu iepriekš minētajā kontā! **LL**

LLKA informācija

LAUKU LAPA TAVĀ E-PASTĀ

Piedāvājam iespēju saņemt informatīvos izdevumus “Lauku Lapa” un “Zivju Lapa” Jūsu e-pasta kastītē!

Lai pieteiktos izdevuma elektroniskai saņemšanai, sūtiet pieteikumu uz e-pastu: lauku.lapa@llkc.lv. Uz šo e-pastu varat sūtīt arī ieteikumus, kā mēs varētu pilnveidot “Lauku Lapa” un “Zivju Lapa”.

Pieteikumā jānorāda:

Vārds, Uzvārds; Iestādes nosaukums, kuru pārstāvat; E-pasta adresi, uz kuru vēlaties saņemt izdevumu.

SAGATAVOTS

SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag.,
Ozolnieku nov., LV-3018
tālr.: 63050220

Izdevumā:

S. Pāvila foto. Foto no LLKC arhīva.

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

